

Filozofická fakulta Univerzity Palackého

Univerzita Palackého
v Olomouci

Specifika tlumočení projevu Jany Černochové

(Bakalářská práce)

2023

Daniela Raušová

Filozofická fakulta Univerzity Palackého

Katedra anglistiky a amerikanistiky

Specifika tlumočení projevu Jany Černochové
Specifics of interpreting Jana Černochová's speech

Daniela Raušová

Angličtina se zaměřením na komunitní tlumočení a překlad

Vedoucí práce: Mgr. Michaela Trlifajová

Olomouc 2023

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně a uvedla úplný seznam citované a použité literatury.

V Olomouci dne 11. 12. 2023

.....

Děkuji Mgr. Michaele Trlifajové za odborné vedení při zpracování této bakalářské práce, cenné rady a čas, který mi věnovala. Dále bych chtěla poděkovat všem studentům, kteří mi s důvěrou poskytli své tlumočnické nahrávky, na nichž byla postavena praktická část této práce.

V Olomouci dne 11. 12. 2023

.....

OBSAH

1	Úvod	8
2	Politický diskurz	10
2.1	Diskurz a jeho analýza	10
2.2	Charakteristika politického diskurzu	11
3	Jana Černochová	13
3.1	Řečnický profil Jany Černochové	14
4	Simultánní tlumočení	15
4.1	Specifika tlumočení politického diskurzu	16
5	Tlumočnické strategie	17
5.1	Přípravné strategie	17
5.2	Strategie spojené s porozuměním	18
5.3	Strategie ve fázi reformulace	18
5.4	Pravidla pro volbu strategie	20
5.4.1	Zákon předání maxima informací	20
5.4.2	Zákon minimální interference při zpětném vybavování informací	20
5.4.3	Zákon maximálního účinku projevu	20
5.4.4	Zákon nejmenšího úsilí	21
5.4.5	Zákon ochrany sebe sama	21
6	Metodologie výzkumného šetření	22
6.1	Kvalitativní výzkum	22
6.2	Výzkumný cíl a otázky	22
6.3	Průběh výzkumného šetření	23
6.4	Metody sběru dat	24
6.4.1	Dotazník	24
6.4.2	Audiozáznam	24

6.5	Metody analýzy dat	24
6.5.1	Transkripce	24
6.6	Výzkumný soubor	25
6.6.1	Výběr projevu	25
6.6.2	Výběr jednotlivých studentů	25
6.7	Etické aspekty výzkumu	28
7	Analýza dat a interpretace	29
7.1	Analýza transkripce projevu Jany Černochové	29
7.2	Analýza tlumočení skupiny studentů	34
	Student 1	34
	Student 2	38
	Student 3	42
	Student 4	46
	Student 5	49
	Student 6	52
	Student 7	56
	Student 8	60
8	Diskuse	64
8.1	Odpovědi na výzkumné otázky	64
9	Závěr	66
10	Přílohy	67
11	Zdroje	76

Seznam zkratk

ATP	Angličtina se zaměřením na komunitní tlumočení a překlad
JČ	Jana Černochová
NMgr.	Navazující magisterské studium
ÚTRL FF UK	Ústav translatologie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy
VP	Výchozí projev

1 Úvod

Tato bakalářská práce se zabývá specifiky tlumočení současné ministryně obrany České republiky Jany Černochové. Volba řečníka pro potřeby této práce proběhla na základě volné dostupnosti záznamů projevů ministryně a také s přihlédnutím k relevanci jejího postu vzhledem k současné situaci v Evropě. Cílem práce je zjistit, proti jakým úskalím tlumočnicků při tlumočení projevu Jany Černochové stojí a jak se s nimi vyrovnává, tedy jaké strategie při tlumočení volí.

Práce je rozčleněna do čtyř teoretických kapitol. První kapitola se zabývá politickým diskurzem a jeho analýzou. Nejprve je v ní definován diskurz jakožto odborný termín, při čemž definice vychází z děl několika teoretiků, a to především z Hoffmanové (1997), Jílka (2009) a Hallidaye (2013). Kapitola dále obsahuje popis dvou hlavních přístupů k analýze diskurzu, na který je následně navázáno charakteristikou politického diskurzu.

V druhé kapitole je představena ministryně Černochová. První část kapitoly zběžně uvádí vzdělání Černochové a její dosavadní profesní kariéru, na což pak v druhé části kapitoly navazuje charakteristika jejího řečnického profilu.

Třetí kapitola je zaměřena na simultánní tlumočení. Je v ní osvětleno v čem simultánní tlumočení spočívá a jak se liší od ostatních typů tlumočení. Podrobněji se pak kapitola zmiňuje o specifické disciplíně tlumočení politického diskurzu. Součástí kapitoly jsou také úskalí popisována účastníky výzkumu, který byl v rámci této práce proveden.

V návaznosti na předchozí kapitolu obsahuje čtvrtá kapitola tlumočnické strategie, které jsou v rámci simultánního tlumočení využívány. Uvedeny jsou strategie přípravné, strategie spojené s porozuměním a strategie ve fázi reformulace. Závěr kapitoly se zabývá pěti zákony, na jejichž základě jsou strategie voleny. Teoretický základ pro tuto kapitolu tvoří kniha Daniela Gila *Basic Concepts and Models for Interpreter and Translator training* (2009).

Praktická část práce je tvořena dvěma kapitolami. První z nich je metodologie výzkumného šetření, v níž je popsán rámec výzkumu. Následující kapitola obsahuje analýzu dat a jejich interpretaci. Nejprve je v ní analyzována transkripce projevu Jany Černochové a poté jsou analyzovány také transkripce tlumočnických výkonů

skupiny studentů, která je tvořena zástupci oboru Angličtina se zaměřením na komunitní tlumočení a překlad na Univerzitě Palackého a studenty překlada a tlumočení na Ústavu translologie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy. Závěr celé práce tvoří kapitola Diskuse, v níž budou zodpovězeny výzkumné otázky.

2 Politický diskurz

Tato kapitola bude zaměřena na vymezení termínu diskurz, způsoby jeho analýzy a na charakteristiku politického diskurzu jakožto samostatného žánru.

2.1 Diskurz a jeho analýza

Diskurz bývá dle Hoffmanové definován jako integrovaný celek textu a kontextu, zahrnuje tedy „... v širším (a možná nejčastějším a nejvhodnějším) pojetí nejen sdělení (text), ale i mluvčího (autora), adresáta sdělení, a bezprostřední (nebo i rozsáhlejší) situační kontext; ...“ (Hoffmannová 1997, s. 8). Definováním tohoto pojmu se zabývá řada teoretiků a jejich chápání se v mnohých ohledech liší. Jejich definice však mají společné určité rysy, které ve své publikaci shrnul Viktor Jílek (2009). První společný rys popisuje jako schopnost přenášet určité informace, jejichž význam je utvářen v průběhu stylizační činnosti autora a následně interpretační činnosti příjemce. Druhým rysem je koherence dílčích složek textu a také jeho soudržnost, která může být vyjádřena formálními jazykovými prostředky nebo smyslem daného sdělení. Třetí popsaný rys je situačnost, což znamená zasazení projevu do konkrétního prostředí, při čemž je vymezen vztah k adresátům sdělení, kteří mohou být charakterizováni například sociálním postavením, určitým názorovým postojem či věkovou skupinou. Čtvrtým popsaným rysem je intertextovost, tedy obsahová návaznost na jiné texty. Pátý společný rys je institucionálnost, což lze chápat jako určitou vázanost na organizaci vztahů mezi jedinci nebo skupinami v rámci daného uskupení. Posledním popsaným rysem je vlastní charakteristický slovník.

Diskurzem se zabýval také M. A. K. Halliday, který ve své knize *An Introduction to Functional Grammar* (2013) popsal tři dimenze, které dle něj společně utváří komunikaci. První dimenzí je pole diskurzu, které lze definovat jako téma dané komunikační události, tedy sociální a jazykový kontext. Druhou popsanou dimenzí je tón diskurzu, který závisí na účastnících dané komunikace. Obsaženy jsou v něm sociometrické vztahy účastníků, jejich postavení a vzájemné vnímání ostatních účastníků komunikační výměny. Poslední dimenzí je dle Hallidaye způsob diskurzu, v níž obsažena role jazyka a jiných sémiotických systémů v dané komunikační události. Popisuje strukturu textu, volený registr

a způsob, jímž komunikace probíhá. Zabývá se tedy i tím, zda se jedná o monolog či dialog a zda komunikace probíhá psanou či mluvenou formou.

Analýza diskurzu se dá obecně definovat jako studie utváření významů mezilidské komunikace v sociálním kontextu. Dle Schneiderové (2015) se jedná o jeden z nejdůležitějších analytických směrů, díky němuž je například možné odhalit, jak autoři textů či řečníci vnímají nebo konstruují realitu určitého společenského prostředí či události.

Analýza diskurzu se dělí do dvou hlavních směrů, tedy do směru etnometodologického a do směru kritického. Etnometodologický směr definuje Hoffmanová (1997) jako zkoumání organizace a struktury různých lidských činností, při čemž se pozornost upíná na vytváření a reprodukci sociálních struktur. V kritickém směru diskurzní analýzy je dle Hoffmanové (1997, s. 54) obsaženo „...vše, co odráží mocenské struktury a jejich organizační formy, projevy dominance a hegemonismu, zneužívání moci v různých politických a sociálních situacích“. Analýza projevu ministryně Černochové bude orientována právě tímto směrem.

2.2 Charakteristika politického diskurzu

Aktéry politického diskurzu jsou osoby v pozici moci, tedy volení zástupci občanů, jejichž cílem je přesvědčit občany o své kompetentnosti a správnosti svých kroků a rozhodnutí. Dominantními komunikačními funkcemi politického diskurzu proto jsou funkce informační a apelativní. Informační funkci lze definovat jako předávání informací posluchačům. V politickém kontextu se tedy může jednat o informování občanů o vládou přijímaných zákonech či opatřeních. Apelativní funkce projevu je Žantovskou (2015, str. 20-22) popisována jako „...výrazem posílené instruktážní roviny o prostředky využívané k zacílenému vyvolání očekávaného žádoucího postoje, jednání, motivovaného činu.“

Politický diskurz může zahrnovat řadu komunikačních kontextů, na jejichž základě se bude lišit charakter projevu. Může se například jednat o projev slavnostní, projev agitační či oficiální prohlášení vlády. Z komunikačního a situačního kontextu vyplývá komunikační záměr projevu, a tedy i jeho téma.

Co se obsahu politických projevů týče, objevují se v nich často odkazy na kulturní kontext, odborné termíny, konkrétní informace a zažitý politický žargon

a klišé. Dle Langer (1993) jsou neodmyslitelnou součástí politického diskurzu také řečnické figury a chybná argumentace. Chybná argumentace se dle něj může objevit například v podobě působení na city posluchačů, společenského i individuálního apelu či dovolávání se autority. To vše jsou dle něj v politickém diskurzu časté argumentační strategie. Užívány jsou také nepřímé pragmatické strategie jako implikatury a presupozice nebo sociolingvistické diskurzivní prostředky jakožto odkazy na postavení a pozici aktérů politického diskurzu. Běžná je také snaha politiků o pozitivní vyobrazení sebe a negativního vyobrazení druhých, tedy opozice nebo jiných politických aktérů.

3 Jana Černochová

Jana Černochová se narodila 26. října roku 1973 v Praze. V roce 1996 absolvovala na Fakultě financí a účetnictví Vysoké školy ekonomické v Praze kurz celoživotního vzdělávání v oboru Bankovníctví a peněžní ekonomie, který úspěšně zakončila závěrečnou zkouškou. Poté dokončila v roce 2009 bakalářské studium v oboru Právo v podnikání na Vysoké škole aplikovaného práva v Praze, na které navázala magisterským studiem programu Mezinárodní teritoriální studia ve studijním oboru Mezinárodní vztahy a evropská studia na Metropolitní univerzitě v Praze. Magisterský titul získala v roce 2011. (Vláda ČR: © 2009-2023)

Profesní oblastí Jany Černochové bylo před vstupem do politiky bankovníctví. V politice působí od roku 1998, kdy se začala angažovat v komunální politice na Praze 2, konkrétně na pozici zástupkyně starosty této městské části. Funkci vykonávala v letech 1998 až 2006. (ODS: © 1991-2023) V letech, kdy působila ve vedení Prahy 2, kladla důraz na připomínku historie a významných míst i osobností, které byly s městskou částí spojeny. Jako členka rady této městské části měla v kompetenci v různých obdobích oblasti financí, majetku, krizového řízení, bezpečnosti, kultury a školství. V roce 2006 byla Černochová zvolena starostkou Prahy 2. S dvouletou přestávkou byla ve funkci až do roku 2021, kdy se postu vzdala. (Vláda ČR: © 2009-2023)

V roce 2010 byla Jana Černochová poprvé zvolena poslankyní Parlamentu České republiky za Občanskou demokratickou stranu. V letech 2013, 2017 a 2021 poslanecký mandát obhájila. Ve Sněmovně se věnuje oblastem bezpečnosti a obrany. Konkrétně Černochová usiluje o posilování obranyschopnosti České republiky, modernizaci české národní armády a zajištění kvalitních podmínek služby vojáků z povolání, vojáků v aktivní záloze a všech příslušníků bezpečnostních sborů. (Jana Černochová, ODS: © 2011-2023)

Od prosince roku 2021 je Jana Černochová ministryní obrany České republiky ve vládě Petra Fialy a současně také zůstává poslankyní Parlamentu České republiky.

Ve světle událostí posledního roku, tedy v kontextu stále probíhajícího válečného konfliktu na Ukrajině, se veřejností dříve téměř opomíjená otázka obrany České republiky dostala do popředí a s ní i ministryně Černochová. Čeští občané se

k ní obraceli především v počátečních týdnech tohoto konfliktu, kdy ministryně Černochová mimo jiné vystoupila na mimořádném jednání horní komory Parlamentu České republiky k ruské invazi. Jednalo se o jeden z prvních více sledovaných projevů ministryně Černochové, a z části právě pro jeho významnost a aktuálnost se autorka práce rozhodla k volbě tohoto projevu k analýze specifík tlumočení projevu ministryně.

3.1 Řečnický profil Jany Černochové

Jana Černochová se na politické scéně pohybuje již řadu let a veřejné vystupování jí tedy není cizí. Patrné je to kupříkladu z její znalosti rétorických technik pro udržení pozornosti posluchače a získání jej na svou stranu. Používá třeba inkluzivní my a udržuje se svým publikem fiktivní kontakt průběžným oslovováním. Také zdařile simuluje sounáležitost častým zdůrazněním společných cílů a postojů.

Její projev je vždy strukturovaný a má logickou návaznost. V projevu vybraném pro potřeby této práce lze tento fakt z části přisuzovat také tomu, že byl předem připraven. V analyzovaném projevu bylo průměrné tempo řeči 103 slov za minutu. Dle Nelešovské (2005) se tedy pro češtinu jedná o běžné mluvní tempo, jelikož se pohybuje mezi 95 až 105 slovy za minutu. Ministryně Černochová jasně artikuluje a vyslovuje. Jediná vada výslovnosti se objevuje u hlásek R a Ř, lze tedy odhadnout, že se potýká s řečovou vadou zvanou rotacismus, lidově známou jako ráčkování.

Styl jazykového projevu Černochové je adekvátní vzhledem k cíli projevu i adresátům. Volí vhodný registr a projev obohacuje o řečnické tropy, což je pro politické projevy apelativního rázu typické. Projev jako takový obsahuje v souladu s jeho informativní funkcí konkrétní data a podstupované kroky. Budí tak v posluchačích dojem kompetentnosti ministryně a probouzí také jistou důvěru v její schopnosti. Do svého projevu pomocí metafor a dalších trop vnáší emotivní prvky, kterými apeluje na posluchače. Často také odkazuje na kulturní a historické realie, což je pro politický diskurz typické.

4 Simultánní tlumočení

Dle Čeňkové (2008, s. 6) lze tlumočení chápat jako „... *zvláštní druh zprostředkované mezijazykové a mezikulturní komunikace, jako způsob dorozumívání mezi lidmi hovořícími různými jazyky. Komunikace neprobíhá přímo, příjemce a adresát sdělení nejsou jedna a tatáž osoba, ale probíhá přes prostředníka – tlumočnicka.*“. Simultánní tlumočení je jedním ze dvou hlavních modů tlumočení. Spočívá v bezprostředním zprostředkování výchozího projevu pro posluchače s co největší obsahovou i rétorickou přesností, a to jen s několika sekundovou časovou prodlevou. Dle Müglové (2013, s. 190) závisí časový posun na mnoha subjektivních a objektivních faktorech. Mezi faktory subjektivní patří například zkušenosti tlumočnicka, znalost dané problematiky a momentální psychické i fyzické rozpoložení tlumočnicka. Jako objektivní faktory lze definovat složitost jazykového vyjádření, typologie řečníka a výchozí jazyk projevu.

Tlumočení obvykle probíhá ve třech fázích, pro které mají různí teoretikové odlišná označení. Všichni se však shodují v otázce obsahu a průběhu těchto fází. Čeňková (2008, s. 29) je definuje následovně: „...*v první fázi se jedná o aktivní poslech originálu v jazyce výchozím a jeho analýzu, ve druhé fázi o zpracování vyslechnuté informace a její uložení do operativní paměti, ve třetí fázi pak o produkci v jazyce cílovém tak, aby byl zachován záměr (intence) řečníka a bylo dosaženo stejného cíle (efektu), jinými slovy, aby byla zachována funkčně komunikativní ekvivalence celého projevu.*“ Na rozdíl od konsektivního tlumočení se při simultánním tlumočení tyto tři fáze prolínají a vytváří tak pro tlumočnicka zvýšenou zátěž. Gile (2009) pak popisuje tři hlavní úsilí, které při tlumočení probíhají: úsilí poslechu a analýzy, úsilí produkce řeči a úsilí krátkodobé paměti. Tlumočnick procesní kapacitu mezi jednotlivá úsilí nedělí automaticky, ale na základě vědomých rozhodnutí o využití strategií. Müglová (2013, s. 188) podotýká, že tlumočnick tedy musí umět svou procesní kapacitu rozložit tak, aby ani v jedné z fází nepřekročil svou kapacitní hranici.

4.1 Specifika tlumočení politického diskurzu

Tlumočení politického diskurzu je specifickou disciplínou. Aby byl tlumočník pro převod politického diskurzu způsobilý, měl by dle Nolana (2012, s. 211) mít poměrně rozsáhlý přehled o současných politických trendech a nastudovanou terminologii s nimi spojenou. Také by měl mít znalost standartního procedurálního žargonu vládních orgánů a fór. V rámci politického diskurzu hraje hlavní roli informativní a persvazivní funkce jazyka. Tlumočník by měl být schopen posoudit, která funkce převažuje a uzpůsobit tak využití strategií.

Na specifika tlumočení politického diskurzu byli dotázáni i účastníci výzkumu této bakalářské práce. Obecně popisovali tlumočení v politickém kontextu jako stresově náročné, obnáší dle nich velkou odpovědnost, jelikož se mnohdy jedná o citlivá témata s dopadem na širokou veřejnost. Projevy politiků popisovali jako apelativní a někdy také silně emočně zabarvené, při čemž si byli vědomi, že obě tyto charakteristiky musí být při tlumočení zachovány. Také se v odpovědích často objevovalo vědomí požadavku na věrnost obsahu výchozího projevu, a to se všemi významovými nuancemi, tak aby nebyl implicitně či explicitně nechtěně převeden jinak interpretovaný význam. Studenti také vnímali obtížnost v rychlosti projevu, množství a hustotě konkrétních informací a odborných termínů. Poukazovali také na nepředvídatelnost politiků jakožto řečníků a jejich sklon k nelogickému strukturování projevu. V kontrastu k tomuto tvrzení ale uváděli i fakt, že projevy bývají často předpřipravené a mluvčí mohou být velmi schopnými řečníky. Jak také někteří podotkli, výjimky však potvrzují pravidlo. Studenti dále uváděli, že by tlumočník měl disponovat znalostí kulturně politických souvislostí a měl by být připraven na odkazy k aktuálnímu dění a historickým kontextům. Lze podle nich očekávat i nepravdivé výroky, konfrontaci, stonewalling, balast a mlžení. Všechny vyplněné dotazníky jsou k dispozici v přílohách (Příloha 1-9).

5 Tlumočnické strategie

Strategie využívá tlumočnick při každém typu tlumočení. Některé lze využít univerzálně při konsektivním i simultánním tlumočení, jiné jsou specifické pro pouze jeden z těchto módů. Tlumočnickými strategiemi se zabývá řada teoretiků, což se projevuje nejednotností terminologie. Někteří rozlišují termín strategie a taktika, jiní užívají oba termíny zaměnitelně. Dle Ďoubalové (2019 s. 54) je „rozdíl mezi strategií a taktikou v původním významu v tom, že strategie představuje obecný či dlouhodobý plán, jak dosáhnout cíle, a taktiky pak jednotlivé konkrétní kroky k realizaci dané strategie.“ V rámci této práce tedy bude užíván termín strategie.

Vzhledem k tomu, že při výzkumu pro účely této práce bylo využito simultánní tlumočení, bude tato kapitola zaměřena na strategie využívané právě při tomto typu tlumočení. Při popisu strategií bude autorka vycházet z knihy Daniela Gila s názvem *Basic Concepts and Models for Interpreter and Translator training* (2009), v níž byly tlumočnické strategie rozděleny a podrobně popsány.

5.1 Přípravné strategie

Přípravné strategie se všeobecně dají rozdělit na tematickou přípravu a terminologickou přípravu. V rámci tematické přípravy by se tlumočnick měl obeznámit s tématem projevu, který má tlumočit a zasadit jej do kontextu daného oboru či oblasti působení. V ideálním případě si tlumočnick vytvoří obстойný všeobecný přehled. Terminologická příprava by poté měla být zaměřena na konkrétní pojmy, které jsou typické pro dané téma a mohly by se tedy objevit v daném projevu. Je třeba osvojit si názvy institucí, významná jména i odborné názvosloví.

5.2 Strategie spojené s porozuměním

1. **Časový posuv** – V případě, že má tlumočnick pocit, že pro adekvátní převod daného slova či věty nemá dostatečnou představu o kontextu či významu daného segmentu, může se rozhodnout pro úmyslné pozdržení převodu dané části. V krátkodobé paměti tedy nastřádá více informací, ze kterých může vycházet. Nebezpečí této strategie spočívá v riziku, že při pozdržení dojde ke ztrátě některých informací. Tuto strategii lze využít i ve fázi reformulace.
2. **Rekonstrukce segmentu na základě kontextu** – Pokud tlumočnick neporozuměl či přeslechl technický termín, číslo, jméno nebo jiný segment, může se pokusit o rekonstrukci daného úseku na základě kontextu. Úspěšná rekonstrukce může vést k úplnému zachování informačního obsahu. Stejně jako u strategie časového posunu však může nastat přehlcení procesní kapacity tlumočnicka, což následně může vést ke ztrátě informací.
3. **Využití notace a dostupných podkladů** – Úspěšnost této strategie závisí na kvalitě přípravy před samotným tlumočením. Snaha o dohledání termínu ve slovníku je časově velmi náročná a odklání aktivní pozornost od poslechu a zpracování následujících informací. Pokud si tlumočnick předem připraví kvalitní a přehledný glosář, jeho šance pro úspěšný převod se zvyšují. I tuto strategii lze využít ve fázi reformulace.

5.3 Strategie ve fázi reformulace

1. **Použití nadřazených slov či generalizace** – V případě, že tlumočnick momentálně není schopen nějakému segmentu porozumět nebo jej převést v přesném znění do cílového jazyka, může se uchýlit k náhradě daného specifického pojmu jeho nadřazeným pojmenováním nebo generalizací. Tato strategie nabízí rychlé řešení, ale v případě, že je na daný pojem následně navázáno nebo jsou s přesným pojmenováním spojeny nějaké dodatečné informace, může dojít ke ztrátě informací.
2. **Vysvětlení či parafrázování** – Tlumočnick se může dostat do situace, kdy pojmu rozumí, ale není schopen poskytnout posluchačům přímý ekvivalent v cílovém jazyce. V takové situaci se v zájmu zachování

informačního obsahu projevu může uchýlit k vysvětlení či parafrázi daného pojmu. Nevýhodou této strategie je časová a procesní náročnost.

3. **Reprodukce zvuku ve výchozím jazyce** – Tato strategie je poměrně riskantní, ale může být efektivní. Pokud je reprodukce zvuku úspěšná, posluchači si ničeho nemusí všimnout. Například v případě, že posluchači termín znají a rozpoznají ho automaticky. Tato strategie nevyžaduje téměř žádnou kognitivní námahu, takže nezatěžuje procesní kapacitu tlumočnicka. Pokud však posluchači toto pochybení zaregistrují, cenou může být ztráta věrohodnosti tlumočnicka.
4. **Naturalizace** – Když tlumočnick nezná správný ekvivalent v cílovém jazyce, může se pokusit o naturalizaci daného pojmu. Naturalizace může probíhat na rovině morfologické nebo fonetické. Tato strategie může být efektivní například v oblasti informačních technologií, jelikož množství termínů užívaných v českém prostředí pochází z angličtiny. Tlumočnick se tedy tímto způsobem může mnohdy dostat ke správnému termínu.
5. **Překódování** – Tato strategie spočívá v doslovném převodu segmentů z výchozího jazyka do cílového a probíhá tedy na lexikální rovině. I tímto způsobem se tlumočnick může dopracovat ke správnému termínu, jelikož množství odborných termínů vzniklo právě doslovným překladem. K porozumění může tato strategie posluchačům pomoci i v případě, že se o správný ekvivalent nejedná.
6. **Informování posluchačů o problému** – V případě, kdy tlumočnick usoudí, že mu unikla důležitá informace, může se rozhodnout na tento fakt posluchače upozornit. Vystoupí na daný moment z role alter ega mluvčího a z pozice tlumočnicka se omluví za pochybení či použije frázi typu: „...a autor, jehož jméno tlumočnick přeslechl...“. Tato strategie je využívána zřídka, jelikož je časově náročná a upozorňuje posluchače na pochybení tlumočnicka. V ideálním případě se na danou informaci mohou posluchači mluvčího později doptat.
7. **Vynechání určité informace či segmentu** – Tlumočnickovi mohou některé informace uniknout, aniž by o tom věděl. Děje se tak v momentech, kdy je přehlcená procesní paměť ve fázi poslechu a analýzy. Tato strategie popisuje vědomé rozhodnutí tlumočnicka danou informaci vynechat. Toto rozhodnutí může padnout například v situaci,

kdy by úsilí vynaložené na převod méně významného segmentu ohrozilo dostačené množství kapacity pro převod klíčové informace.

5.4 Pravidla pro volbu strategie

Volbu vhodné strategie musí tlumočnick nejprve vyhodnotit. Často se jedná o podvědomou volbu, která je činěna automaticky a vychází z předchozích zkušeností. Gile (2009) ve své knize popsal pět zákonů pro volbu vhodné strategie, které budou v této podkapitole stručně popsány.

5.4.1 Zákon předání maxima informací

Úlohou tlumočnicka je zprostředkovat posluchačům výchozí projev co nejvěrněji, při čemž by měl být zachován význam i kontext jednotlivých sdělení. Měly by proto být voleny strategie, které zamezí ztrátě informací při převodu. Vhodné je například pro rekonstrukci daného úseku využít lingvistický kontext, poznámky z přípravy či notaci. Za rizikovější je naopak považována generalizace, při níž může dojít ke ztrátě informací, které by byly zahrnuty v přímém ekvivalentu daného termínu či fráze. Za nejméně přijatelnou strategii při snaze o převedení maxima informací je považováno vynechání, kdy pro posluchače dochází k úplné ztrátě daného sdělení.

5.4.2 Zákon minimální interference při zpětném vybavování informací

Způsob, jímž je zpracován určitý segment, ovlivňuje následné zpracování ostatních segmentů. Snaha o co nejpřesnější převod jednoho segmentu může vést k nedostatku procesní kapacity k přesnému převodu následujícího segmentu. Tlumočnick by tedy měl být schopen posoudit důležitost jednotlivých sdělení a vynaložit pro jejich převod adekvátní úsilí tak, aby vždy měl k dispozici dostatek procesní kapacity. V rámci tohoto zákona jsou voleny strategie, které jsou procesně nenáročné, tedy například naturalizace či vynechání méně důležité informace.

5.4.3 Zákon maximálního účinku projevu

Tlumočnick by měl vždy mít na paměti, že posluchačům nezprostředkovává pouze obsah výchozího projevu, ale i záměr, se kterým byla jednotlivá sdělení řečníkem vyřčena. Důležité proto nejsou pouze konkrétní informace, ale i plynulost a přirozený spád tlumočeného projevu. Dalším klíčovým faktorem pro zachování zamýšleného účinku projevu je tlumočnickova věrohodnost. Na volbu vhodné

strategie se tyto faktory promítají především tím, že jsou upřednostňovány strategie, které šetří čas v zájmu udržení požadovaného tempa projevu a případně neoslabí dopad zamýšleného sdělení zaváháním či nepřesností tlumočnicka při přeslechnutí informace. Tlumočnický tedy v určitých případech může usoudit, že některé informace bude lepší vynechat. Stát se tak může například v situaci, kdy by se tlumočnický musel doptávat na informace řečníka nebo by se musel pokoušet reprodukovat jména či názvy napodobením jejich znění ve výchozím jazyce.

5.4.4 Zákon nejmenšího úsilí

Tento zákon se netýká pouze volby tlumočnických strategií, ale prolíná se do všech oblastí lidské činnosti. V kontextu tlumočení je úzce spjatý se zákonem minimální interference při zpětném vybavování informací, jelikož strategie volené v zájmu obou těchto zákonů jsou voleny v zájmu co nejmenšího zatížení tlumočnickovy procesní kapacity. Jedná se například o vynechání méně důležitého segmentu či zobecnění daného termínu.

5.4.5 Zákon ochrany sebe sama

Strategie volené v zájmu tohoto zákona se částečně prolínají se strategiemi typickými pro zákon maximálního účinku projevu. Rozdíl spočívá v motivaci tlumočnicka pro rozhodnutí k volbě dané strategie. Například zatímco při snaze o maximální účinek projevu volí tlumočnický strategii vynechání určitého segmentu především proto, aby nenarušil spád projevu a nesnížil dopad zamýšleného sdělení, při snaze o ochranu sebe sama je tato strategie volena z důvodu zachování důvěryhodnosti tlumočnicka a snahy o skrytí vlastního pochybení.

6 Metodologie výzkumného šetření

V této kapitole bude popsán rámec metodologického šetření. Nejprve se kapitola bude zabývat kvalitativním výzkumem a proč byl zvolen, následně bude stanoven výzkumný cíl a otázky. Na závěr bude popsán průběh výzkumu, výběr projevu a výzkumného souboru studentů.

6.1 Kvalitativní výzkum

Pro kvalitativní výzkum neexistuje jediná všeobecně uznávaná definice. Za jeden z hlavních důvodů pro absenci univerzální definice je považován fakt, že kvalitativní výzkum je široké označení pro celou řadu rozdílných přístupů. Hendl (2008) ve své knize uvádí definici dle významného metodologa Cresswella (1998, s. 12), který kvalitativní výzkum definoval následovně:

„Kvalitativní výzkum je proces hledání porozumění založený na různých metodologických tradicích zkoumání daného sociálního nebo lidského problému. Výzkumník vytváří komplexní, holistický obraz, analyzuje různé typy textů, informuje o názorech účastníků výzkumu a provádí zkoumání v přirozených podmínkách.“

Pro potřeby výzkumu této práce byl autorkou kvalitativní výzkum zvolen, protože byl pro zamýšlený výzkum metodologicky nejvhodnější. Zvolen byl také s ohledem na menší počet účastníků výzkumu i na cíl, který si práce klade.

6.2 Výzkumný cíl a otázky

Tato bakalářská práce si klade za cíl identifikovat a popsat tlumočnické strategie, které studenti využívají při tlumočení charakteristických prvků projevu ministryně Jany Černochové. Pro potřeby výzkumu této bakalářské práce byly definovány následující tři výzkumné otázky:

1. Jaké jsou charakteristické prvky projevu Jany Černochové s ohledem na její řečnický profil a politický diskurz?
2. Jaké strategie využívají studenti při tlumočení charakteristických prvků projevu Jany Černochové?
3. Proti jakým úskalím tlumočnick při tlumočení projevu ministryně Černochové stojí?

Pro první výzkumnou otázku bude využita metoda analýzy politického diskurzu a řečnického profilu Jany Černochové. Analýza bude provedena ve sloupci pro komentář na doslovné transkripci projevu Jany Černochové na mimořádné schůzi Senátu k ruské invazi na Ukrajinu. Charakteristické prvky jsou pro potřeby této práce definovány jako aspekty, které jsou pro projev ministryně Černochové typické z hlediska obsahu i formy.

Druhá výzkumná otázka bude na teoretické rovině vycházet z kapitoly 5 s názvem *Tlumočnické strategie*, v níž byly popsány relevantní strategie užívané při simultánním tlumočení. Praktická rovina otázky bude zodpovídána za pomoci analýzy vybraných pasáží tlumočnických výkonů skupiny studentů.

Třetí výzkumná otázka se zabývá úskalími, proti kterým tlumočníci při tlumočení projevu ministryně Černochové stojí. Termín úskalí je všeobecně definován jako přenesené označení určitého problému či komplikace ve výchozím projevu, který musí být tlumočník schopen správně zhodnotit a snažit se mu za pomoci relevantních strategií předejít nebo ho jejich využitím překonat. Úskalí předpokládaná autorkou práce a účastníky výzkumu byla popsána v kapitole 4.1 *Specifika tlumočení politického diskurzu* a byla dále doplněna o úskalí, která se pojí přímo s řečnickým profilem ministryně Černochové.

6.3 Průběh výzkumného šetření

Nejprve všichni účastníci výzkumu dle pokynů vyplnili autorkou sestavený dotazník. Poté jim bylo poskytnuto 10 minut na přípravu před samotným tlumočením, při čemž měli k dispozici jméno řečníka a informaci, že se projev bude tematicky týkat válečného konfliktu na Ukrajině. Při přípravě mohli využít internet k vyhledání relevantních informací a terminologie, nemohli se však předem podívat přímo na vybraný projev. Po uplynutí časového limitu proběhlo samotné tlumočení, které bylo nahráváno na mobilní telefon. Poté byly nahrávky zaslány na email autorce výzkumu.

6.4 Metody sběru dat

6.4.1 Dotazník

Ke sběru dat byla nejprve využita metoda dotazníku s otevřenými otázkami. Tato metoda se typicky užívá jako doplnění jiného typu získání dat, v tomto případě se jedná o dodatečné získání dat k metodě audiozáznamu. V rámci dotazníku bylo zjišťováno splnění kritérií pro účast na výzkumu, předchozí zkušenosti a také předpokládaná úskalí. Pro přehlednost byla získaná data uspořádána do tabulky, která je zahrnuta v podkapitole 6.6 s názvem *Výzkumný soubor*. Nevyplněný dotazník je k dispozici v přílohách (Příloha 1).

6.4.2 Audiozáznam

Ke sběru dat ze samotného tlumočení nahrávky byla využita metoda audiozáznamu a následně přepis, viz kapitola 6.5 *Metoda analýzy dat*. Nahrávání byli postupně všichni účastníci a jejich výkony byly poté pomocí programu převedeny na text. Programový převod byl ručně zkontrolován, aby nedošlo ke změně či zkreslení dat. V rámci zajištění srovnatelných podmínek pro všechny účastníky byli všichni ujištěni o anonymitě výzkumu a poté byli vyzváni, aby si na nahrávání tlumočení vyhradili 45 minut v prostoru, kde nikým nebudou rušeni. Nahrávku pořizoval každý účastník sám a všichni byli vyzváni k tomu, aby tlumočili bez přestávek a na jeden pokus.

6.5 Metody analýzy dat

6.5.1 Transkripce

Transkripce se rozumí přepis mluveného projevu do písemné podoby. Mayring (1990) uvádí čtyři způsoby transkripce – doslovnou transkripce, komentovanou transkripce, shrnující protokol a selektivní protokol. Pro potřeby této práce se autorka rozhodla využít kombinaci dvou z těchto způsobů, tedy doslovnou a komentovanou transkripce.

Doslovná transkripce je časově velmi náročná, avšak pro přesné a podrobné vyhodnocení materiálu nezbytná metoda. Jak název napovídá, jedná se o zcela doslovný přepis, který v kontextu této práce vzniká na základě videozáznamu v případě originálu projevu ministryně Černochové a v případě tlumočnických výkonů studentů ze zvukového záznamu.

Kombinace s komentovanou transkripcí byla zvolena pro přehlednost analýzy dat. Využita bude varianta zvláštního sloupce pro komentář, pro který budou vyjasněny konkrétní kategorie na základě kategoriálních systémů dle Hendla (2008).

6.6 Výzkumný soubor

6.6.1 Výběr projevu

K analýze specifík tlumočení projevu současné ministryně obrany autorka práce zvolila projev Jany Černochové na mimořádné schůzi Senátu k ruské invazi na Ukrajinu. Projev byl zvolen na základě dvou kritérií. Prvním kritériem byla adekvátní reprezentace Jany Černochové jakožto řečníka. Kritériem druhým byla přiměřená obtížnost, což zahrnuje současné relevantní téma, tempo i obsah projevu.

6.6.2 Výběr jednotlivých studentů

Pro praktickou část této bakalářské práce bylo nutné vybrat rozmanitou skupinu studentů, která ale disponuje srovnatelným vzděláním a zkušenostmi. Autorka práce se proto obrátila na studenty oboru Angličtina se zaměřením na komunitní tlumočení a překlad na Univerzitě Palackého a studenty překladu a tlumočení na Ústavu translatologie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy. Část oslovených studentů studuje na úrovni bakalářské a část na navazující magisterské úrovni.

Požadovaná minimální délka studia těchto oborů byla čtyři roky, což všichni vybraní studenti splnili. Druhé kritérium byl počet absolvovaných praktických seminářů zaměřených na tlumočení, u nichž autorka stanovila čtyři, jakožto minimální požadovaný počet. I toto kritérium bylo všemi studenty splněno.

Následující tabulka obsahuje přehled dat, která byla získána z dotazníků. Nejprve bylo zjišťováno splnění kritérií pro účast na výzkumu, tedy obor studia, délka studia a počet absolvovaných tlumočnických seminářů. Dále byly zjišťovány zkušenosti s tlumočením politického diskurzu a úskalí, která studenti v tomto typu tlumočení očekávají. Očekávaná úskalí byla podrobněji rozepsána v kapitole 4.1 *Specifika tlumočení politického diskurzu*.

	Obor studia	Délka studia	Absolvovaných seminářů	Zkušenosti	Předpokládaná úskalí
Student 1	NMgr. ATP	4 roky	Odhadem 5-10	Pouze ze seminářů	Hodně pojmů a termínů, výrazů, je potřeba znát kulturně politické souvislosti a být celkově obeznámen/a s tématem a situací, která se řeší, může se objevit hodně historických odkazů, ale zároveň i hodně odkazů na současné dění, projevy bývají často předpřipravené, mluvčí jsou dobří řečníci (časté výjimky snad potvrzují pravidlo), na druhou stranu tam může být hodně balastu, hádek, konfrontace, apod., je potřeba být přesný, nemlžit, nenahrazovat, vyvarovat se čemukoli co by mohlo být nekorektní či špatně interpretované.
Student 2	NMgr. ÚTRL FF UK	5 let	6	Pouze ze seminářů	Projevy bývají hodně apelativní a někdy také silně emočně zabarvené. Je třeba vystihnout fakta spolu s významovými nuancemi, ale zároveň zachovat emoční stránku projevu. Projev se může z pohledu rétoriky pohybovat na škále od projevu vynikajícího až po projev neposlouchatelný nebo nelogický, a to v závislosti na schopnostech řečníka.
Student 3	NMgr. ATP	5 let	7	Pouze ze seminářů	Nepředvídatelnost řečníka, nelogická struktura projevu, práce s negativní konotací/kritikou a správné přenesení, čtení projevu a nepřírozený kondenzovaný projev
Student 4	ATP	5 let	5	Pouze ze seminářů	Hustota informací, rychlost projevu, specifické reference, náročná terminologie

Student 5	NMgr. ÚTRL FF UK	4 roky	4	Pouze ze seminářů	Například volba správných jazykových prostředků tak, aby nebyl převeden nechtěný význam, ať už implicitně či explicitně
Student 6	NMgr. ATP	5 let	6	Pouze ze seminářů	Terminologie, neschopnost politiků smysluplně se vyjádřit, „mlžení“, nepravdivé výroky, Babiš
Student 7	NMgr. ATP	4 roky	5	Pouze ze seminářů	Tlumočení politiky je obecně hodně stresové a mnohem víc „high-stakes“ než např. komunitní tlumočení, je zde mnohem větší požadavek na věrnost a zachování obsahu originálu, plus si musí člověk dávat pozor na to, aby přetlumočený projev zachovával stejný registr – z mých osobních zkušeností s tlumočením třeba vím, že při tlumočení do angličtiny volím obecnější slovní zásobu a víc „casual“ tón, což u tlumočení vysoké politiky není žádoucí. Také se zde vyžaduje mnohem větší znalost aktuálního dění a historických kontextů.
Student 8	ATP	4 roky	5	Semináře + praxe	problémy s odbornými náznaky, stonewalling ze strany politiků, citlivá témata, velký vliv výroků na veřejnost = velká odpovědnost, předem připravené (někdy přímo čtené) projevy

6.7 Etické aspekty výzkumu

Pro potřeby této práce byla přes sociální sítě oslovena skupina studentů výše zmíněných studijních oborů. S účastí na výzkumu jich na základě požadavků pro výzkumný vzorek souhlasilo osm. Jejich účast byla dobrovolná a byli předem informováni o průběhu výzkumu i následné práci se sesbíranými daty.

V rámci zachování nestrannosti při analýze jednotlivých tlumočnických výkonů byla data anonymizována. Studentům byla přiřazena čísla a budou hodnoceni anonymně, tedy pouze pod přiřazenými čísly.

7 Analýza dat a interpretace

7.1 Analýza transkripce projevu Jany Černochové

V této kapitole bude analyzován samotný projev ministryně Černochové. Nejprve bude obecně charakterizován jeho obsah a poté budou jeho části na základě uvedených kritérií analyzovány.

Projev, který autorka zvolila má celkovou délku 7 minut a 44 sekund. Tematicky je zaměřen na počátek válečného konfliktu na Ukrajině. Ministryně v něm odsuzuje Putinovo jednání, vyjadřuje podporu Ukrajině, prezentuje opatření, která budou přijata a apeluje na podporu senátu.

Analýza samotného projevu bude vycházet z kapitoly 2. *Politický diskurz* a z kapitoly 3.1 *Řečnický profil Jany Černochové* a bude založena na následujících kritériích:

1. pozitivní vyobrazení sebe a negativní vyobrazení druhých
2. rétorické figury a tropy
3. rétorické techniky
5. argumentační strategie
6. termíny a konkrétní informace
7. odkazy na kulturní a sociální kontext

Transkripce:	Analýza:
<p>Vážené paní senátorky, vážení senátoři, pár set kilometrů od nás drží bezohledný ruský barbar Putin Ukrajinu a uvádí přitom naprosto nesmyslné důvody. Ukrajina, podněcovaná Západem, ho prý ohrožuje. On se jen brání a chce ji denacifikovat. Ano, je to absurdní. Připomíná to Orwellovo: Válka je mír, svoboda je otroctví a nevědomost je síla. Je třeba nazývat věci pravými</p>	<ul style="list-style-type: none">- (1) Oslovení pro navození fiktivního kontaktu s posluchači + inkluzivní my (nás), kterým JČ zdůrazňuje sounáležitost.- (1) Barvitě negativní popis Putina, jehož cílem je vyvolání emoční reakce posluchačů.- (1) Odkaz na počátek konfliktu na Ukrajině a jeho uváděné odůvodnění.- (1) Ironický popis Putinovy obhajoby.- (2) Snaha o navození dojmu kontaktu s posluchači odpovědí na myšlenku, kterou měla předchozí sdělení vyvolat.

jmény. Invaze je vždy invazí, násilí násilím, vražda vraždou. Rusko nikdo neprovokoval, ani mu nevyhrožoval. Prezident Putin lže celému světu i svým občanům. Pokud se cítí frustrován, může si za to sám. Obzvláště ve výročí komunistického puče je to, co se děje, opravdu hrozné. Mráz opět přichází z Kremlu, v raketách, na pásech obrněnců, nesou ho vojáci, kteří uvěřili lžím svého prezidenta. Musí jít umírat na Ukrajinu za jeho šílený sen o obnoveném Sovětském svazu. Mámy s dětmi tráví další noc v krytech, chlapi se připravují na frontu, aby bránili svoji milovanou zem i rodinu.

Nikdy bych nevěřila, že v 21. století ve vyspělé Evropě může vypuknout válka kvůli rozmarům jednoho zakomplexovaného bandity. Je to však realita. Potvrdilo se, že současný ruský režim nestojí o mír, o přátelství, o spolupráci, o kulturní, ekonomickou nebo třeba vědeckou spolupráci. Nestojí o nic. Současná vláda v Moskvě chce, aby se jí všichni báli jako Stalina. Neváhá rozpoutat válku. Jsem ráda, že se také potvrdilo, že je Západ jednotný, že členství v NATO a v EU není jen formalita. Jsem také moc ráda, že i naše politická scéna je jednotná, a to včetně vrcholného velitele ozbrojených sil,

- (2) Odkaz na slogan Ministerstva pravdy z Orwellova románu 1984, slouží jako paralela k propagandě Ruska a cílené snaze udržet občany v nevědomosti.
- (3) Snaha o navození dojmu upřímnosti a otevřenosti v kontrastu s Ruskou propagandou.
- (2) anafora pro zdůraznění sdělení.
- (2) rázné odmítnutí Putinovy narativy, kterým JČ vyjadřuje svůj postoj vůči jeho činům.
- (3) Odkaz na národní historii, konkrétně na únorový puč z roku 1948, kterým započala komunistická nadvláda.
- (3) Personifikace útoku Ruské armády pro navození ponuré představy, která podpoří emoční reakci na následující sdělení.
- (1) Apel na city posluchačů emotivním vyobrazením zoufalé situace občanů Ukrajiny.
- (4) Odkaz na potenciální Putinův sen a historickou náležitost ČR do Sovětského svazu, která navozuje dojem, že se situace posluchačů může dotknout osobně.
- (3) Pozitivní vyobrazení Evropy jakožto pokrokové společnosti a Putina jako kontrast tohoto pokroku, tedy zaostalého bandity.
- (4) Negativně zabarvený popis Ruska a jeho vlády s důrazem na jeho válkychtivost a odmítavost jakékoliv diskuse či mezinárodní spolupráce.
- (5) Odkaz na historický kontext, konkrétně na čas, kdy byl u moci Sovětský svaz a Stalin.
- (5) Připomínka spolupráce a jednoty v rámci zemí Západu, zde v kontrastu k předchozí poznámce o Rusku.
- (6) Odkaz na často odmítavý postoj české společnosti k členství v Evropské Unii.

pana prezidenta Zemana. Společně se spojenci v NATO, EU a dalšími partnery stojí ČR v této těžké chvíli při Ukrajině, s níž nás pojí i společná historie. Máme morální povinnost hájit její samostatnost a podporovat ji v boji s agresorem. Putin se chová jako terorista. Reakce Západu musí být co nejtvrdší. Ruský režim musí znatelně pocítit dopad tvrdých sankcí a sílu a jednotu západních spojenců. Avšak ne slovy. Ale činy.

Vážené senátorky, vážení senátoři, od včerejšího dne, jak tady říkal i pan ministr vnitra, jednáme v krizových štábech na ministerstvech, na Bezpečnostní radě státu, jednala Severoatlantická rada, sešli se lídři zemí EU, jednáme o společném postupu, protože toho se právě Putin bojí ze všeho nejvíc. On nás chce rozdělit, ale my to nedopustíme.

Kolegyně, kolegové, Aliance aktivuje mimořádné obranné plány, umožňující nasazení sil velmi rychlé reakce na obranu členských států. Probíhají konzultace členských zemí podle čl. 4 Severoatlantické smlouvy, které garantují společný postup k zabránění narušení integrity členských zemí na východním křídle.

- (6) Vztažení pozitivních konotací jednoty a spolupráce na české politické prostředí se zvláštní zmínkou prezidenta Zemana, který v minulosti zastával poměrně proruský postoj.
- (1) krátký segment obsahující množství zkratk.
- (7) Odkaz na společnou minulost zemí Sovětského svazu.
- (2) Individuální apel na morální zásady posluchačů a důraz na uznávání samostatnosti Ukrajiny
- (7) Přirovnání Putinova chování k obecně nenáviděným teroristům, které slouží jako jeho průběžné odsouzení a podnět k odporu k jeho činům.
- (3) Apel na posluchače, cílená snaha o navození bojovné atmosféry, aby i samotní posluchači následně apelovali (senátoři) na prosazení sankcí na mezinárodní úrovni.
- (4) Oslovení pro udržení pozornosti posluchačů.
- (2) Krátký terminologicky a informačně hutný úsek.
- (8) Vyobrazení Putina jakožto nepřitele, kterého jsme schopni porazit, a on si je toho vědom.
- (4) Společenský apel na soudržnost vlády i občanů.
- (5) Inkluzivní oslovení pro navození dojmu, že jsou posluchači ve stejné pozici jako mluvčí, tedy „všichni jsme v tom společně“.
- (3) Dlouhý informačně hutný úsek, který obsahuje konkrétní informace, odborné termíny a číselné výčty.

Dnes předložím, za malou chvíli, na vládě ČR materiál, který umožní v případě aktivace vrchním velitelem spojeneckých sil v Evropě ihned vyslat pohotovostní síly kamkoli na území aliančních států. V našem případě to znamená 180 chemiků a prapor složený z mechanizované a průzkumné roty o 400 vojácích. Jen připomínám pro úplnost této informace, že v Pobaltí už nyní máme v rámci předsunuté přítomnosti v Litvě a Lotyšsku 200 vojáků. Jsou tam protiletadlovci a ženisté. V dubnu v rámci tzv. air policingu vyšleme čtyři gripeny, chránit náš vzdušný prostor nad Pobaltím a další více než stovku našich vojáků. S vládními kolegy jsme se i dohodli na humanitární pomoci v celkové výši až 300 milionů korun. Ministerstvo obrany před měsícem uzavřelo s Ukrajinou smlouvu, díky níž můžeme pomáhat i těžce zraněným ukrajinským vojákům v našich vysoce specializovaných vojenských nemocnicích. Vůbec mě tehdy nenapadlo, že to bude tak brzy aktuální.

Pokud bude potřeba, jsme připraveni vyslat vojáky velmi rychlé reakce a jednat podle situace o dalších požadavcích. O počtech jsem tady hovořila. Toto vyslání vyplývá a navazuje na schválení ze včerejška,

- (4) Odborný termín z oblasti vojenství.

- (5) Konkrétní názvy institucí a odborné termíny.

kdy Severoatlantická rada, tzv. NAC, schválila aktivaci předběžných obranných plánů NATO, kde se projednávalo až 20 krizových opatření. Všechna tato opatření už ČR má rozpracována a jsme připraveni na všechny možné scénáře.

Milé kolegyně, kolegové, naším cílem opravdu není situaci eskalovat, nejsme žádní váleční štváči. Ale chceme být připraveni a ukázat sílu. Pokud Rusko nezastavíme teď, můžeme putinovské rozpínivosti čelit i my. A že jsme si to v té historii zažili.

My jako Západ nejsme slabí a musíme to dát jednoznačně najevo. Včera jsem svůj projev ke kolegům poslancům končila poznámkou, jak důležitá je obrana naší země, jak je důležité ji nezanedbat. Svět není bezpečné místo. Vidíme to na vlastní oči každou hodinu. Poučme se a investujme do naší obrany, ne jako dříve, kdy se škrtalo jako první vždycky na obraně, protože se přece nemůže nic stát. Proč budeme utrácet za drahé zbraně, vybavení nebo proč budeme platit vojáky? Jednoznačně se dnes ukazuje, že nesmíme svou obranu podceňovat a musíme do ní investovat, a to pořádně. Já na vás spoléhám, že při těch dalších jednáních, která budou, ne tedy o rozpočtu, o ten vám nejde, ale o

- (6) Přímé oslovení posluchačů po delším informačně hutném úseku pro obnovení pozornosti posluchačů.

- (9) Kladné vyobrazení pozice ČR jakožto suverénní ale nenásilné země, která je připravena na každý scénář.

- (5) Společenský apel, který má podnítit posluchače k akci (v tomto případě schválení navrhovaných opatření).

- (8) Odkaz na historické instance Ruské nadvlády na území ČR.

- (7) Inkluzivní my, které má navodit hrdost v posluchači na svou náležitost k „silnému Západu“.

- (6) Individuální apel na každého z posluchačů, aby podpořili zvýšení rozpočtu na obranu, který je doplněn zlověstným až výhružným prohlášením o nebezpečnosti současného světa, jehož cílem je vyvolat emoční reakci posluchačů.

- (8) Inkluzivní my, které vyzívá ke společnému ohlédnutí za minulými chybami. Důraz zde není na výčitce, ale na kolektivní opravě.

- (9) Odkaz na v minulosti časté škrtky ve vládním rozpočtu pro obranu.

- (4) Ironická citace názorů, které zastávalo mnoho občanů i politiků.

- (9) Ironická řečnická otázka, která má vyznít jako absurdní zpochybnění nutnosti financovat obranu státu.

- (7) Individuální apel na všechny členy Senátu, aby v budoucnu hlasovali

<p>jiných záležitostech, které budou spojovány s obranou naší země ve vazbě na finanční prostředky, které do ní musíme vynakládat, tak spoléhám na vás, senátorky a senátoři, že budu mít vaši podporu, protože jestli máme ještě šanci se z něčeho poučit, udělejme to právě teď. Druzi my s вами. Děkuji.</p>	<p>kladně v záležitostech obrany a finančních výdajů, které se k ní vážou.</p> <ul style="list-style-type: none"> - (10) Oslovení posluchačů jejich oficiálními vládními posty, které má za cíl zdůraznit jejich pozici a fakt, že budoucí opatření jsou v jejich rukách. - (8) Apel formou připomínky minulých chyb vlády a jejich historických dopadů. - (11) Vyjádření podpory Ukrajině v jejich jazyce, které slouží jako symbol její podpory + poděkování posluchačům jako osobní výraz vděku za pozornost posluchačů a jejich případné budoucí podpory.
---	--

7.2 Analýza tlumočení skupiny studentů

Student 1

<p>Transkripce:</p> <p>Mr. Vice President, dear Senators, a few hundred kilometres away from us, a ruthless Russian barbarian Putin is crushing Ukraine, giving a nonsensical reason. Ukraine, supported by the West, is supposed to put them in danger. Putin is defending himself and wants to denationalise Ukraine. * * We need to call things by their true names. Violence will always be violence, murder will always be murder. A Russian has never been threatened, Putin is lying to the whole world and his people. If he feels in danger, it's his own fault.</p>	<p>Analýza:</p> <ul style="list-style-type: none"> - (1) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr VP - (1) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr VP - (1) Strategie: částečná parafráze, zachován význam i komunikační záměr - (1) Strategie: částečná parafráze; změna významu (změna z <i>denacifikace</i> na <i>denacionalizaci</i>) - (2) Strategie: úplné vynechání rétorické techniky, žádná ztráta informací, pouze oslabení celkového dojmu pro posluchače - (2) Strategie: úplné vynechání kulturní reference na Orwellovo dílo; částečná ztráta návaznosti projevu - (3) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr VP - (2) Přímý převod: zachována anafora, význam i komunikační záměr VP - (2) Strategie: částečná parafráze, zachován význam i komunikační záměr
--	--

What's happening is really horrible. *
 Russia is threatening us with rockets
 and soldiers that believe the lies of their
 own President and they have to go die
 in Ukraine based on the lies of their
 President. Everyone is preparing to go
 to war, to protect their beloved country
 and families. *

I would never believe that in the 21st
 century in advanced Europe there
 might be a war that happens just
 because of one madman. But we can
 see that the current state of Russia, they
 are not worth any cooperation. They
 don't want anything.

The current government in Russia just
 wants everyone to be afraid of them,
 like of Stalin, and they are not afraid to
 start a war. I'm glad that we made sure
 that Western countries are unified and
 I'm very glad that our political scene is
 unified, including our President who
 rules the army. *

I'm glad that the Czech Republic is
 with Ukraine, stands with Ukraine in
 the current events. * It's our moral duty
 to support Ukraine in the fight with the
 aggressor. Putin is behaving like an
 aggressor, and we need to make sure
 that the Russian government feels the
 strength of Western countries, but not
 in words but in acts.

- (3) Strategie: vynechání odkazu na historický kontext, ale význam sdělení zachován
- (3) Strategie: úplné vynechání personifikace, ale díky reformulaci následujícího segmentu zachována informační hodnota sdělení
- (1) Strategie: parafráze a generalizace, zachován význam, ale snížen dopad segmentu na posluchače z důvodu oslabení emotivní funkce projevu
- (4) Strategie: vynechání odkazu na historický kontext, žádná ztráta informací, pouze oslabení dopadu na posluchače
- (3) Strategie: parafráze, změna významu části segmentu (*Rusko nestojí o spolupráci* změněno na *Rusko nestojí za spolupráci*)
- (5) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr VP
- (4) Strategie: celková parafráze, ale význam i komunikační záměr segmentu zachován
- (6) Strategie: vynechání odkazu na společenský kontext, bez ztráty důležitých informací
- (1) Strategie: vynechání převodu zkratk, které vede ke ztrátě informací pro posluchače
- (7) Strategie: vynechání odkazu na historický kontext, žádná ztráta informací, pouze oslabení dopadu sdělení na posluchače
- (2) Strategie: částečná parafráze, ztráta důrazu na samostatnost Ukrajiny
- (5) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr VP
- (3) Strategie: celková parafráze, význam zachován

* Since yesterday, as everyone said here, we've been talking, we've been having meetings, we met with the leaders of the countries of European Union, and we've been discussing the future steps of our countries, because this is what Putin is afraid of.

He wants to divide us, but we will not let this happen. We will stay unified. *

We have plans. We have crisis plans. We need to react very fast. There are many consultations between the countries of European Union, how to proceed in protecting our countries together.

I will also continue in talking about other plans that will allow us to quickly send army forces to any of the alliance states of European Union. There are many chemists and armies that count like 400 soldiers. Just to be precise, in Baltic countries we already have 200 soldiers ready to go into conflict.

We will also send some Gripens, four Gripens, to protect the air space and more than 100 other soldiers from our country. We also agreed on humanitarian aid, counting more than 300,000 crowns. We've made a contract so that we can help even Ukrainian soldiers that have been heard very badly.

- (4) Strategie: úplné vynechání oslovení posluchačů, žádná ztráta informací, pouze oslabení kontaktu s posluchači
- (2) Strategie: generalizace (z pan ministr vnitra na všichni) + úplné vynechání konkrétních institucí, čímž dochází k oslabení informativní funkce projevu (a ztrátě informací)
- (6) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr
- (4) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr VP
- (5) Strategie: úplné vynechání oslovení posluchačů, bez ztráty informací, pouze oslabení kontaktu s posluchači
- (3) Strategie: parafráze a zkrácení informačně hutných segmentů, čímž došlo k částečné ztrátě informací + vynechání několika termínů (síly velmi rychlé reakce, východní křídlo, mechanizované a průzkumné roty, protiletadlovci, air policing,, Severoatlantická smlouva), + vynechání číselných informací (čl. 4 Severoatlantické smlouvy, 180 chemiků, 300 milionů korun) + vynechání názvů institucí a funkcí (vrchní velitel spojeneckých sil v Evropě, NATO) + časový posun, jehož délka se měnila v průběhu této obtížné pasáže projevu

I would never think that it might be so important so soon but if there is need, we are ready to send soldiers and make other deals that will be necessary. Everything we've discussed, follows up the approvals' from yesterday when the North Atlantic Council approved these approaches. We've been discussing more than 20 crisis plans and the Czech Republic is already working on all these plans, and we are ready and prepared for anything that might happen.

Dear colleagues, our aim is really not to escalate this situation. We don't want to go into war, but we want to be ready and show them that we have the forces, that we are strong. If we don't stop them now, we might force the strength of Putin in the future, and we've already experienced this in the past. The western countries have to show them that we are ready to face them.

Yesterday I finished my speech with how important it is to protect our countries and how we need to work on this. We can see every day, every hour, how important it is to be able to defend ourselves and we need to invest into our defence, we need to make it important. Not like in the past, we thought it was unnecessary to spend

- (3) Strategie: vynechání konkrétních termínů (*vojáci velmi rychlé reakce*) a názvů institucí (*NATO*), dochází k mírné ztrátě informací
- (6) Přímý převod: zachován komunikační záměr VP
- (9) Strategie: celková parafráze, ale plně zachován význam i komunikační záměr
- (5) Přímý převod: zachován komunikační záměr VP, ale význam může být mírně zkreslen překladem tlumočnicka
- (8) Přímý převod: zachován odkaz na historický kontext
- (7) Strategie: rekonstrukce segmentu na základě kontextu, lehce pozměněný význam, komunikační záměr zachován
- (6) Strategie: celková parafráze, v níž byl zachován význam i apel + vynechání zlověstné poznámky o nebezpečnosti současného světa, čímž může být oslabena reakce posluchačů
- (8) Strategie: částečná parafráze, ztráta komunikační funkce apelu ke kolektivní nápravě podfinancování obrany
- (7) Strategie: rekonstrukce segmentu na základě kontextu, přidání apelu na posluchače, zachována návaznost projevu
- (9) Strategie: parafráze + časový posun, jímž dochází ke spojení několika sdělení, nedochází však ke ztrátě informací

<p>money on the defence or paying the soldiers * * but today we can clearly see that we can't underestimate the defence and we need to invest a lot of money in it. I rely on you that in the future discussions that will not be about the money but that it will be about other issues that will be connected with our defence of our countries. We need to invest in the defence, and I rely on you, senators, that I will have your support because if we are to learn from something let's do it right now. Thank you very much. Druzí my s vami.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - (4) Strategie: vynechání ironické pasáže, nedochází ke ztrátě informací - (9) Strategie: vynechání řečnické otázky, bez ztráty informací pouze oslabení dopadu na posluchače - (8) Strategie: parafráze, v níž jsou zachovány informace i komunikační záměr - (10) Přímý převod, zachována funkce rétorické techniky - (9) Přímý převod, zachován význam i komunikační funkce - (11) Přímý převod + strategie: reprodukce fráze ve výchozím jazyce (<i>Druzí my s Vami.</i>)
--	---

Student 2

<p>Transkripce:</p> <p>Dear senators, a few hundred kilometres away from the Czech Republic, the merciless and barbarian Vladimir Putin and his Russia are attacking Ukraine. The Ukraine allegedly threatens the Russian sovereignty and Putin wants to denazificate it. * Of course, this is absolutely absurd, and this seems as if it was written in some Orwellian novel. We should call things by their true names, invasion is invasion, violence is violence and murder is murder. Russia wasn't provoked in any way and</p>	<p>Analýza:</p> <ul style="list-style-type: none"> - (1) Strategie: explicitace (<i>od nás specifikováno na Českou republiku, mírné oslabení dojmu sounáležitosti</i>) - (1) Strategie: parafráze a explicitace (<i>doplnění celého znění jména, zachován význam i komunikační záměr</i>) - (1) Strategie: parafráze, zachován význam i komunikační záměr - (1) Strategie: vynechání ironické vsuvky, nedochází ke ztrátě informací - (2) Přímý převod: zachován význam i funkce rétorické techniky - (2) Strategie: generalizace kulturní reference, bez ztráty informací, pouze snížení dopadu sdělení - (3) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr VP
---	---

Vladimir Putin lies to his own nation and the whole world. If he's frustrated this is only his fault. In sight of the anniversary of a communist invasion this is very concerning. * This is also a tragedy when it comes to ordinary people who now have to fight for an aggressor like this. In Ukraine mothers and children are hiding in bunkers and men have to go fight for their families and nation. *

I wouldn't ever think that in the 21st century we would have to face the anger of one very distraught individual. This only confirmed that Russia isn't interested in any collaboration. The Moscow nowadays wants us to be fearful of what it can do. * Also, we now see that European Union and NATO is very unified and that we can successfully work together. * I'd like to thank all of you including President Miloš Zeman for this collaboration. Together with NATO and EU and other partners the Czech Republic has to support Ukraine. We have some common history with Ukraine, and it is our moral responsibility to protect its sovereignty and help them in their fight against Russia. * Russia has to be sanctioned and it has to feel what we can do together. We have to act.

- (2) Přímý převod: zachována anafora, význam i komunikační záměr VP
- (2) Strategie: explicitace (doplnění celého jména), zbytek přímý převod
- (3) Přímý převod: zachován odkaz na historický kontext
- (3) Strategie: úplné vynechání personifikace, ale díky reformulaci následujícího segmentu zachována informační hodnota sdělení
- (1) Strategie: parafráze, zachován význam i emoční dopad segmentu na posluchače
- (4) Strategie: vynechání odkazu na historický kontext, žádná ztráta informací
- (3) Strategie: celková parafráze, ale zachování všech informací
- (5) Strategie: vynechání odkazu na historický kontext, bez ztráty informací, oslabení dopadu sdělení na posluchače
- (4) Strategie: parafráze, ale význam i komunikační záměr segmentu zachován
- (6) Strategie: vynechání odkazu na společenský kontext, bez ztráty důležitých informací
- (4) Strategie: parafráze, jejímž důsledkem došlo ke změně komunikační funkce sdělení na rétorickou techniku fiktivního kontaktu s posluchačem
- (1) Strategie: vynechání převodu zkratk, které vede ke ztrátě informací pro posluchače
- (7) Přímý převod: zachován odkaz na historický kontext
- (2) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr VP
- (5) Strategie: vynechání negativního odkazu na Putina, žádná ztráta informací, ale oslabení dopadu segmentu na posluchače
- (3) Strategie: celková parafráze, ale význam i komunikační záměr zachován

Dear senators, as you have already heard before, we are intensely discussing on multiple levels how we should proceed right now, unitedly, because that is what Putin fears the most right now, that we will be united in our actions and that we will be stronger than his Russia. *

* We have plans for protecting member states in NATO and the EU. There are discussions about how we will proceed in such situation. Today I'm going to present to the government a document, that will allow some emergency services to be sent immediately to Ukraine. That is 180 chemists and 400 military officers, soldiers. I'll just remind you that we already sent 200 soldiers to Ukraine in April. We will provide Ukraine with four airplanes, Gripens and further military help. Together with the rest of the government we also agreed to humanitarian help in the form of 300 million Czech crowns. The Ministry of Defence made an agreement thanks to which we can also help in terms of medical services. I wouldn't ever have thought that it will be needed so soon. There will also be further discussions about certain details. My speech right now as a continuity of yesterday's discussions in NATO, this is already

- (5) Přímý převod, zachována funkce rétorické techniky oslovení posluchače
- (2) Strategie: úplné vynechání konkrétních aktérů a institucí, čímž dochází k oslabení informativní funkce projevu (a ztrátě informací)
- (6) Strategie: parafráze v rámci níž byla explicitně vyjádřena původně pouze implikovaná narážka na porážku Ruska
- (4) Strategie: vynechání sdělení, které neslo apelativní funkci, oslabení dopadu na posluchače
- (6) Strategie: úplné vynechání oslovení posluchačů, bez ztráty informací, pouze oslabení kontaktu s posluchači
- (3) Strategie: parafráze a zkrácení informačně hutných segmentů, čímž došlo k částečné ztrátě informací
+ vynechání několika termínů (*východní křídlo, protiletadlovci, ženisté, air policing, mechanizované a průzkumné roty, Severoatlantická smlouva*)
+ vynechání číselné informace (čl. 4 Severoatlantické smlouvy)
+ vynechání názvů institucí a funkcí (*Aliance, vrchní velitel spojeneckých sil v Evropě*)
+ větší časový posun
- (3) Strategie: vynechání konkrétních termínů (*vojáci velmi rychlé reakce*), číselných údajů (*20 krizových opatření*) a názvů institucí (*Severoatlantická rada, tzv. NAC*), dochází ke změně významu a oslabení informativní funkce segmentu

underway and being discussed in the Czech Republic especially the strategies involved.

My dear colleagues, we don't want to escalate the situation. We are not power hungry, but we have to show power.

We have to stop Russia right now or we will also face his anger, the anger of Russia which we have felt in our history many times. * Yesterday I said

that the military protection of our country is very important, and we have to pay attention to it. The world is very

dangerous nowadays. We feel it very intensely right now. * * We now have to give support to our military services.

We have to keep the finances in there. We cannot underestimate how military protection is needed and I believe that

you will keep in mind when it comes to the protection of our nation that the finances, senators, are really needed

and that we will have our support, that the Ministry of Defence will have your support. We have to learn from the

circumstances of the past. Thank you for our attention.

- (7) Strategie: Přímý převod, zachována funkce rétorické techniky oslovení posluchače
- (6) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr z VP
- (5) Strategie: celková parafráze, ale význam i funkce sdělení zachovány
- (8) Přímý převod: zachován odkaz na historický kontext
- (8) Strategie: úplné vynechání rétorické techniky, oslabení sdělení a kontaktu s posluchači
- (6) Strategie: částečná parafráze, ale zachován význam i komunikační záměr
- (9) Strategie: parafráze, mírně snížen dopad sdělení
- (9) Strategie: vynechání odkazu na historický kontext, bez ztráty informací
- (4) Strategie: vynechání ironické pasáže, nedochází ke ztrátě informací
- (10) Strategie: parafráze bez řečnické otázky, oslabení dopadu na posluchače
- (7) Strategie: parafráze, jsou zachovány informace i komunikační záměr
- (11) parafráze apelu, oslabení sdělení z důvodu zjemnění zvoleného výrazu („spoléhám na vás“ na „I believe“)
- (8) Přímý převod: význam zachován
- (12) Přímý převod: zachován kontakt s posluchači
- (9) Strategie: celková parafráze, ale zachován komunikační záměr VP
- (13) Přímý převod + vynechání fráze v ukrajinštině, bez ztráty informací, jen oslaben dopad závěru

Student 3

Transkripce:

Dear members of the Senate, only a few hundred kilometres away from us, there is a Russian barbaric leader who is attacking Ukraine and is stating ridiculous reasons for doing so. Ukraine provoked by the West is attacking him. He is only defending himself and Russia. Yes, it is an absurd reason, and it reminds me, a quote by George Orwell: War is peace, freedom is slavery and ignorance is strength. It is essential to name things properly. Murder is murder, invasion is invasion. No one attacked Russia and no one provoked it. President Putin is lying to the entire world. It is absolutely horrific to observe things that are happening in Russia, especially on the anniversary of the Russian coup. The cold is once again coming in from Kreml. Only this time it's on rockets and it is carried by the soldiers who believed the lies of their presidents and they have to go and die on Ukraine for Putin's dreams of united Soviet Union. Mothers and daughters spend another night hiding and men prepare to march on the front to defend their families and their country. *

Analýza:

- (1) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr VP
- (1) Strategie: parafráze, ale zachován význam i komunikační funkce sdělení
- (1) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr
- (1) Přímý převod ironické vsuvky
- (2) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr VP
- (2) Přímý převod: zachována celá citace kulturní reference
- (3) Přímý převod, zachován význam i komunikační záměr
- (2) Přímý převod: zkrácena, ale zachována anafora, tedy i význam a komunikační záměr
- (2) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr z VP + strategie: vynechání segmentu nízké informační hodnoty v rámci rozložení procesní kapacity
- (3) Přímý převod: zachován odkaz na historický kontext
- (3) Přímý převod: zachována personifikace, význam i emotivní funkce sdělení
- (1) Přímý převod: zachován apel i význam
- (4) Přímý převod: zachována reference na historický kontext
- (2) Přímý převod: zachován apel na city posluchačů, tedy i funkce sdělení
- (5) Strategie: vynechání odkazu na historický kontext, bez ztráty informací, oslabení dopadu sdělení na posluchače

I would never expect that in the 21st century there would be a war just because of one bandit full of complexes. It is now obvious that the current Russian regime does not want peace or friendship or joint collaboration, the current government of Moscow wants to scare the entire world as it was during Stalin. I am very pleased to hear that the West is united. I am very happy that even our own politics is united together with the commander-in-chief Mr. President Zeman. * Together with our allies in NATO and European Union, the Czech Republic stands together with Ukraine. * We have this moral duty to guard its freedom.

Putin is acting as a terrorist and the reaction of the West needs to be as hard as possible. Russia needs to feel the impact of the sanctions, not just by words but by actions.

Dear members of the Senate, as of yesterday, as we heard a couple of minutes ago, we are already discussing the issues in emergency committees in the North Atlantic councils. We are talking about a joint strategy on how to proceed and that is what Putin is most afraid of – us joining. *

- (3) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr sdělení
- (6) Přímý převod: zachována reference na historický kontext Evropy
- (4) Strategie: zdůraznění osobního postoje JČ, změna komunikační funkce sdělení
- (4) Strategie: celková parafráze, v níž je zachováno významové jádro sdělení
- (5) Strategie: zdůraznění osobního postoje JČ, změna komunikační funkce sdělení
- (5) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr sdělení
- (7) Strategie: vynechání odkazu na společenský kontext, bez ztráty důležitých informací
- (1) Přímý převod: zachovány všechny informace
- (3) Strategie: částečná parafráze, ztráta důrazu na samostatnost Ukrajiny
- (8) Strategie: vynechání odkazu na historický kontext, žádná ztráta informací, pouze oslabení dopadu sdělení na posluchače
- (6) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr VP
- (4) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr
- (6) Strategie: Přímý převod, zachována funkce rétorické techniky oslovení posluchače
- (2) Strategie: vynechání konkrétních aktérů a institucí (*ministr vnitra, Bezpečnostní rada státu*), čímž dochází k oslabení informativní funkce projevu
- (7) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr

Dear colleagues, the alliance will activate the emergency plans which allow the deployment of forces, also known as the BGDF, for the protection of member states. There are now discussions being held at the moment which will focus on Article 4 of the North Atlantic Treaty.

Today, I will present materials that allow, in the case of activation by the Supreme Commander of European Forces to immediately send emergency forces to the area of member states. In our case, that means 180 chemists and a battalion of 400 soldiers. I would just like to remind you that we have 200 soldiers in the Baltic states. In April, as part of the air policing, we will send four Gripens to protect the area of Baltic states and more than 100 of our soldiers. With my colleagues from the government, we have agreed upon a humanitarian aid of 300 million Czech crowns. The Ministry of Defence has made an agreement with Ukraine, which will now allow us to help heavily wounded Ukraine soldiers. If needed, we are ready to send soldiers as a very quick reaction. I already talked about the numbers, so I would like to continue, that is, connected to yesterday's discussion. The discussion of the North Atlantic Council has

- (5) Strategie: vynechání prvku apelu, oslabení apelativní funkce segmentu
- (7) Strategie: Přímý převod, zachována funkce rétorické techniky oslovení posluchače
- (3) Přímý převod: zachována většina informací, dochází jen k minimální změně významu či zkrácení informací (BGDF)
+ menší časový posun v rámci snahy o převod maximálního množství konkrétních informací, informativní funkce segmentu zachována v téměř plné formě

confirmed and agreed on the activation of defence plans. And more than 20 different emergency plans and precautions have been discussed and Czech Republic is now prepared for all possible scenarios.

My dear colleagues, it is not our goal to escalate the situation even more, but we just want to be prepared and to show our own strength and ability. If we do not support our own power and abilities, we could also be threatened by Putin's power. *

We as part of the West are not weak, and we must be sure to show it. Yesterday I ended my presentation with the comment that it is essential not to forget about military protection. The world is not a safe place. We can see it with our own eyes every hour. Just learn from this and be sure not to forget about defence and not to forget about financing it. * * Let us not ask ourselves anymore why do we need these expensive weapons and soldiers. It is clear today that we should not underestimate our own defence. I rely on you as the senate that you will discuss it in the future, and you will consider the defence of our own country and you will consider the financial aspect of this issue. And I hope that I will have your support in

- (8) Strategie: Přímý převod, zachována funkce rétorické techniky oslovení posluchače
- (8) Strategie: částečná parafráze, zachován význam i funkce sdělení
- (6) Strategie: celková parafráze, částečně pozměněn význam sdělení (z výzvy k podpoře Ukrajiny v brzké porážce Ruska se stal apel na podporu národní obrany)
- (9) Strategie: vynechání odkazu na národní historický kontext, bez ztráty informací, ale oslabení dopadu segmentu na posluchače
- (9) Přímý převod: zachována funkce rétorické techniky
- (7) Přímý převod: zachován význam i apelativní funkce segmentu
- (10) Přímý převod + vynechání výzvy ke kolektivní nápravě, což vede k oslabení zamýšleného dopadu segmentu na posluchače
- (8) Strategie: parafráze z výzvy k společné nápravě na výčitku, zachován apel na posluchače, ale změněna funkce segmentu
- (9) Strategie: vynechání odkazu na historický kontext, bez ztráty informací
- (4) Strategie: vynechání ironické pasáže, nedochází ke ztrátě informací
- (11) Strategie: parafráze bez řečnické otázky, ale zachování dopadu sdělení
- (9) Přímý převod: zachován apel na posluchače
- (12) Přímý převod: zachován kontakt s posluchači i apel na ně

<p>this. If we have a chance to learn from something, let us do it right now. Thank you for your attention.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - (10) Strategie: částečná parafráze, zachován význam i funkce segmentu - (13) Přímý převod + vynechání fráze v ukrajinštině, bez ztráty informací, jen oslaben dopad závěru
---	---

Student 4

<p>Transkripce:</p> <p>Dear senators, a few hundred kilometres away from us, a Russian barbarian is destroying Ukraine without telling any reasonable reasons.</p> <p>He says that Ukraine is threatening him, and he is just defending himself. Yes, it is absurd, and it is very similar to George Orwell's The War is peace. We need to call it what it is. Murder is murder. No one has threatened Russia and Putin is lying to everyone, to the whole world. It is only his fault, and it is really, really threatening. The frost is again coming from Kreml, and it comes with soldiers, tanks and other stuff.</p>	<p>Analýza:</p> <ul style="list-style-type: none"> - (1) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr VP - (1) Přímý převod, jen Putin změněn z explicitního odkazu na implicitní, ale zachován význam i komunikační záměr - (1) Strategie: parafráze, zachován význam i komunikační záměr - (1) Strategie: vynechání poznámky o denacifikaci Ukrajiny, zachována ironie, ale oslaben prvek absurdity - (2) Přímý převod: zachován význam i funkce rétorické techniky - (2) Strategie: zkrácení kulturní reference, bez ztráty informací, pouze mírné snížení dopadu sdělení - (3) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr VP - (2) Přímý převod: anafora zkrácena na minimum, ale komunikační záměr sdělení zachován - (2) Přímý převod: zkrácení segmentu bez ztráty informační hodnoty segmentu - (3) Strategie: parafráze, významový posun (z <i>hrozivé</i> na <i>ohrožující</i>) + vynechání odkazu na historický kontext, oslabení emotivní funkce - (3) Strategie: parafráze, zachována personifikace + využití částečné generalizace (<i>soldiers, tanks and other stuff</i>)
---	---

Men are getting ready to war and women are standing in shelters. *

I would never have guessed that there can be war in Europe in this time, just because of one crazy barbarian. He doesn't care about anything. The present government in Moscow wants that everyone fears them. * And I would like to show that the West is united and even our politics is united and strong, even with our President, Miloš Zeman. *

The Czech Republic is standing by Ukraine, * and we are morally obliged to support the fight with the aggressor. * The West must react accordingly. We need to do more than just say words, we need to act.

* Since yesterday we are having discussions, the NATO is having discussions, the EU is having discussions and is discussing the next steps.

- (1) Strategie: parafráze a generalizace, zachován význam, ale snížen dopad segmentu na posluchače kvůli oslabení emotivní funkce segmentu
- (4) Strategie: vynechání odkazu na historický kontext, oslabení dopadu segmentu na posluchače
- (3) Přímý převod: zachován význam i funkce segmentu
- (5) Strategie: vynechání odkazu na historický kontext, bez ztráty informací, pouze oslabení emotivní funkce segmentu
- (4) Strategie: parafráze bez ztráty informací, ale mírný významový posun (*jsem ráda na chci ukázat*)
- (6) Strategie: vynechání odkazu na kulturní kontext, bez ztráty informací
- (1) Strategie: přímý převod, ale zkrácení segmentu a ztráta informací o dalších spojencích, oslabení informační funkce segmentu
+ strategie: delší časový posuv, jehož důsledkem dochází ke ztrátě informací a nutnosti vynechávat segmenty
- (7) Strategie: vynechání odkazu na historický kontext, bez ztráty informací
- (2) Strategie: částečná parafráze, ztráta důrazu na samostatnost Ukrajiny
- (5) Strategie: vynechání poznámky o Putinově jednání, bez ztráty informací
- (3) Strategie: parafráze, zmírnění důrazu na tvrdou reakci, oslabení apelu
- (4) Strategie: úplné vynechání oslovení posluchačů, bez ztráty informací, pouze oslabení kontaktu s posluchači
- (2) Strategie: generalizace konkrétních institucí a aktérů (*pan ministr vnitra, krizové štáby na ministerstvech, Bezpečnostní rada státu*), ztráta konkrétních informací, ale širší význam zachován

But Putin is scared of that because this is what he wants: he wants us to be separated. He is scared of the Union.

* There are consultations being held of NATO about the fights on the East. Today I will present something. And we can send 180 chemists and 400 soldiers to Ukraine. I just like to remind that we have 200 soldiers in the Baltic area already, including the entire aircraft. We will also use four Gripens to defend the air over the Baltic area. We have also discussed a humanitarian help with the amount of 300 million Czech crowns. We will also use our highly specialized military hospitals to help Ukrainian soldiers. If it will be needed to deploy soldiers, we will do that. The NAC has agreed the discussion they had yesterday, and the Czech Republic is working on everything that was discussed there.

Dear colleagues of mine, our target is not to escalate this situation, but we want to be ready and show that we have some force to answer him as well. We can face Putin's aggression too. * *

Yesterday I ended my monologue saying that it is very important not to be scared, not to be afraid. Stop saving money on the defence as it used to be * * because we can see that we should not

- (6) Přímý převod + přidání kohezivního prvku k napojení apelativního segmentu
- (3) Strategie: parafráze a celkové zkrácení segmentu, apel zachován, ale oslaben
- (5) Strategie: úplné vynechání oslovení posluchačů, bez ztráty informací, pouze oslabení kontaktu s posluchači
- (3) Strategie: parafráze a zkrácení informačně hutných segmentů, čímž došlo ke ztrátě některých informací + vynechání několika termínů (*sily velmi rychlé reakce, východní křídlo, protiletadlovci, ženisté, air policing, mechanizované a průzkumné roty, ...*) + vynechání číselné informace (čl. 4 Severoatlantické smlouvy) + vynechání názvů institucí a funkcí (*Aliance, vrchní velitel spojeneckých sil v Evropě*) + větší časový posun
- (6) Přímý převod, zachována funkce rétorické techniky oslovení posluchače
- (7) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr VP
- (4) Strategie: parafráze, změna komunikační funkce (z apelu na podporu se stala téměř výhružka)
- (8) Strategie: vynechání odkazu na historický kontext, bez ztráty informací
- (7) Strategie: úplné vynechání rétorické techniky, žádná ztráta informací, pouze oslabení kontaktu s posluchači
- (5) Strategie: rekonstrukce segmentu na základě kontextu, apel na posluchače zachován, mírný významový posun
- (9) Strategie: parafráze, ale zachován význam
- (4) Strategie: vynechání ironické pasáže, nedochází ke ztrátě informací
- (8) Strategie: vynechání řečnické otázky, bez ztráty informací pouze oslabení dopadu na posluchače

<p>underestimate our defence and that we must get enough finances to our defence. I am putting my trust to you, dear senators, that we will get your support while discussing finances. Thank you.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - (6) Strategie: rekonstrukce segmentu na základě kontextu, přidáný apel na posluchače, zachována návaznost projevu - (9) Přímý převod: zachována funkce rétorické techniky - (7) Strategie: parafráze, význam zachován, ale apel výrazně oslaben zkrácením sdělení - (10) Přímý převod + vynechání fráze v ukrajinštině, bez ztráty informací, jen oslaben dopad závěru
--	---

Student 5

<p>Transkripce:</p> <p>Dear senators, a few hundred kilometres away, there is a war, war monger, Russian war monger. Ukraine is threatening Russia and Putin is only defending from Ukraine. * It's absurd and it reminds us of Orwell's work. We need to call the names with their names. Violence is violence and murder is murder. Russia was never provoked. Putin lies. He lies to his citizens and to the world. If he's frustrated, it is his own fault.</p>	<p>Analýza:</p> <ul style="list-style-type: none"> - (1) Přímý převod, ale vynecháno inkluзивní my, mírné oslabení dojmu sounáležitosti - (1) Strategie: parafráze a změna z explicitní reference k Putinovi na implicitní, zachován význam i komunikační záměr - (1) Strategie: celková parafráze, zachován význam i komunikační záměr - (1) Strategie: vynechání ironické vsuvky, nedochází ke ztrátě informací - (2) Přímý převod: zachován význam i funkce rétorické techniky - (2) Strategie: generalizace kulturní reference, bez ztráty informací, pouze snížení dopadu sdělení - (3) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr VP - (2) Přímý převod: zachována zkrácená anafora, význam i komunikační záměr - (2) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr z VP
--	---

* The frost is coming from Kreml on rockets, on tanks. And there are soldiers who believed in lies of their presidents and they have to go die to Ukraine and they have to believe in his dreams. Men are preparing for war and women are hiding. *

I would never believe that in the 21st century in Europe we can have war because of one bad bandit. It was confirmed that the Russian regime doesn't want any peace, doesn't want cooperation, scientific cooperation. They don't want anything. Current Russian government don't want a cooperation. They want to be feared by others. * It was confirmed that the West is united and that the membership in the EU is not formality. * Together with our colleagues from NATO and you, the Czech Republic, stands next to Ukraine, with which we have a joint history and we need to support Ukraine. Putin is a terrorist and the reaction of the West needs to be tough. Russia needs to feel the reaction of EU, of the West. We need to act.

- (3) Strategie: vynechání odkazu na historický kontext, oslabení dopadu segmentu na posluchače
- (3) Strategie: částečná parafráze, zachována personifikace, zkrácení segmentu bez ztráty informační hodnoty
- (1) Strategie: parafráze a generalizace, zachován význam, ale snížen dopad segmentu na posluchače z důvodu oslabení emotivní funkce projevu
- (4) Strategie: vynechání odkazu na historický kontext, žádná ztráta informací, pouze oslabení dopadu na posluchače
- (3) Strategie: celková parafráze, ale zachování všech informací a celkového významu segmentu
- (5) Strategie: vynechání odkazu na historický kontext, bez ztráty informací, oslabení dopadu sdělení na posluchače
- (4) Strategie: parafráze, vynechání odkazu na českého prezidenta, lehce oslaben
- (6) Přímý převod: zachován odkaz na kulturní kontext
- (5) Strategie: celková parafráze, v níž je zachováno významové jádro sdělení
- (1) Přímý převod: zachovány všechny informace (mírný významový posun z „with“ na „next to“)
- (7) Přímý převod: zachován odkaz na historický kontext
- (2) Strategie: parafráze, zkrácením snížen apel segmentu
- (6) Přímý převod: zachován význam i funkce sdělení
- (3) Strategie: parafráze, ale zachován význam i funkce sdělení

* From yesterday We are having discussions with our government. With EU, with NATO, we are discussing a common approach. * *

* The alliance is activating the defence. They are preparing soldiers. There are consultations that I will... In our case, it means 180 chemics and other soldiers of 400 soldiers. In the Baltic region, we have 200 soldiers. There are anti-aircrafts and genests. We are sending out four aircrafts to the Baltic Sea, to the Baltic States. We have agreed on the humanitarian aid with our government colleagues. We can also help have several injured Ukrainian soldiers. I would never expect that such agreement would be so current.

We can also send out more soldiers. I have already mentioned the numbers. Sending out more soldiers is related to the conclusion from NATO. By yesterday's discussions with NATO I have agreed on activating several precautions.

Dear colleagues, our goal is not to escalate the situation, but we want to be prepared. We want to show strength. We do not stop rationale. We will have to face Putin's aggression even more ourselves.

- (4) Strategie: úplné vynechání oslovení posluchačů, bez ztráty informací, pouze oslabení kontaktu s posluchači
- (2) Strategie: generalizace konkrétních institucí a aktérů (pan ministr vnitra, krizové štáby na ministerstvech, Bezpečnostní rada státu), ztráta konkrétních informací, ale význam zachován
- (7) Strategie: vynechání nářky na Putina, ...
- (4) Strategie: vynechání sdělení, které neslo apelativní funkci, oslabení dopadu na posluchače
- (5) Strategie: úplné vynechání oslovení posluchačů, bez ztráty informací, pouze oslabení kontaktu s posluchači
- (3) Strategie: velký časový posun, jehož následkem je ztráta velké části informací
 - + parafráze a zkrácení informačně náročných segmentů
 - + vynechání několika termínů (*mechanizované a průzkumné rotý, air policing, předsunutá přítomnost, ...*)
 - + překódování (*protiletadlovci na „anti-aircrafts“*)
 - + reprodukce slova ve výchozím jazyce (*ženisté na „genests“*)
- (4) Strategie: vynechání konkrétních termínů (*vojáci velmi rychlé reakce*), číselného údaje (*20 krizových opatření*) a názvů institucí (*Severoatlantická rada*), dochází k mírné ztrátě informací
- (6) Přímý převod, zachována funkce rétorické techniky oslovení posluchače
- (8) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr z VP
- (5) Strategie: parafráze, dochází k významovému posunu v první části sdělení, v druhé části je význam zachován

<p>* * Yesterday I ended my speech to the colleagues saying how important it is to defend our country. The world is not a safe country, safe world. We saw it every hour. We need to invest in our defence. We should invest in our defence. We should not cut the budget.</p> <p>* * Now we see that it's really important. We now see that we should not underestimate no defence and we must invest into our defence. * I realize only that the consequent discussions will bring money to the defence budget. I hope that I will have your support. If we have a chance to learn from something, it must be now. Druzí my s vami.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - (8) Strategie: vynechání odkazu na historický kontext, bez ztráty informací, oslabení dopadu sdělení na posluchače - (7) Strategie: vynechání rétorické techniky, oslabení dopadu segmentu na posluchače - (6) Strategie: částečná parafráze, ale zachován význam i komunikační záměr - (8) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr - (7) Strategie: parafráze, ale zachován apel - (4) Strategie: vynechání ironické pasáže, nedochází ke ztrátě informací - (9) Strategie: vynechání řečnické otázky, bez ztráty informací pouze oslabení dopadu na posluchače - (8) Strategie: parafráze, významový posun (z apelu na zvýšení rozpočtu změna na uvědomění) - (9) Strategie: vynechání odkazu na historický kontext, bez ztráty informací - (10) Strategie: parafráze apelu, oslabení dopadu sdělení z důvodu zjemnění zvoleného výrazu („spoléhám na vás“ na „I hope“) - (9) Přímý převod, zachován význam i komunikační funkce - (11) Strategie: reprodukce fráze ve výchozím jazyce (<i>Druzí my s Vami.</i>)
---	---

Student 6

<p>Transkripce:</p> <p>Dear Senators, just a few hundred kilometres from us, a Russian barbarian Putin is attacking Ukraine, and he tells nonsensical reasons. Ukraine supported by the West is</p>	<p>Analýza:</p> <ul style="list-style-type: none"> - (1) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr VP - (1) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr VP - (1) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr
--	--

attacking him. He's only defending himself and he wants to denazify it.

It is absurd and it reminds us of Orwell's quote, War is Peace, Freedom is Slavery and Ignorance is Strength. You should call things their real names.

Invasion is invasion, violence is violence and homicide is homicide.

Russia was not provoked by anyone or endangered. President Putin is lying to the whole world and his citizens. If he feels frustrated, it's his own fault.

Especially on the anniversary of a communist coup. The ice is coming from a Kreml again in rockets, in tanks, and carried by the soldiers who believe the lies of his president and must die in Ukraine to fight for his dream of unified Soviet Union. Mother and their children have to cover themselves, stay in cover again and men have to go fight to protect their country. *

I would never believe that in the 21st century in Europe, in our modern Europe, there can be war just because of one person, an aggressor. Now we can see that current Russian regime doesn't want any cooperation, scientific, economical or any other. The current government only wants to be feared just as the Stalin's government was feared and does not hesitate to wage war. I'm happy that we can see

- (1) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr VP
- (2) Přímý převod: zachován význam i funkce rétorické techniky
- (2) Přímý převod: zachována celá citace kulturní reference
- (3) Přímý převod, zachován význam i komunikační záměr
- (2) Přímý převod: zachována anafora i komunikační záměr
- (2) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr z VP
- (3) Přímý převod: zachován odkaz na historický kontext + strategie: vynechána část segmentu, čímž byla narušena návaznost projevu
- (3) Přímý převod: zachována personifikace, význam i emotivní funkce sdělení
- (1) Přímý převod: zachován apel i význam
- (4) Přímý převod: zachována reference na historický kontext
- (2) Strategie: parafráze, zachován apel na city posluchačů, tedy i funkce sdělení
- (5) Strategie: vynechání odkazu na historický kontext, bez ztráty informací, oslabení dopadu sdělení na posluchače
- (3) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr z VP
- (6) Přímý převod: zachována reference na historický kontext Evropy

that West is unified and the membership in European Union and NATO is not just a formality and that our politics are unified as well, including our commander of armed forces, Mr. President Zeman. Together with our allies in NATO, the Czech Republic stands with Ukraine. We have a common history with Ukraine. We have obligation to help them in this fight against Putin, who is acting as a terrorist and reaction of West must be harsh. The Russian regime must feel the unity in the sanctions of the West, but not in words, but in acts.

* From yesterday, just as the Minister of Interior said, we are communicating in our Minister of Defence and communicating with NATO and the leaders of European Union. They all are communicating about the common act because that's what Putin is afraid of. He wants to divide us, but we won't let him.

* The alliance is activating the special defence plans called VJTF for protection of its membership states. There are consultations with membership states according to Article 4, which guarantee common acts and unified acts to protect eastern wing of the NATO. I have documents which will allow the top commander of

- (4) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr
- (7) Přímý převod: zachována reference na kulturní kontext
- (5) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr sdělení
- (1) Přímý převod: zachovány všechny informace
- (8) Přímý převod: zachována reference na kulturní kontext
- (3) Strategie: částečná parafráze, ztráta důrazu na samostatnost Ukrajiny
- (6) Přímý převod: zachován význam i funkce sdělení
- (3) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr
- (4) Strategie: úplné vynechání oslovení posluchačů, bez ztráty informací, pouze oslabení kontaktu s posluchači
- (2) Přímý převod: zachovány všechny informace
- (7) Přímý převod: zachován význam i funkce sdělení
- (4) Přímý převod: zachován význam i apel
- (4) Strategie: úplné vynechání oslovení posluchačů, bez ztráty informací, pouze oslabení kontaktu s posluchači
- (3) Přímý převod + doplnění informací (oficiální zkratka VJTF) + menší časový posun v rámci snahy o převod maximálního množství konkrétních informací, informativní funkce segmentu zachována v téměř plné formě + drobný významový posun (*supp-airs, květen místo duben*)

NATO to send armed forces anywhere within our borders.

In our case, it's 180 chemics, 400 soldiers, a battalion of 400 soldiers. We already have in Baltic states 200 soldiers. There are air defence soldiers and supp-airs. In May, we will send four Gripens to protect our air of Baltic states and more soldiers. We already decided on a humanitarian help Ukraine on the amount of 300 million in Czech crowns. We already have a deal with Ukraine which allows us to help soldiers who fell in war, who were... wounded in war. We can help them in our specialized hospitals. We can also react very quickly and talk about being ready to any other situation. This release of soldiers is a reaction to yesterday's NAC, where there has been discussed defence plans of NATO. We talked about 20 plans and Czech Republic is ready to do all of these scenarios and we are ready for any possible scenario that can come up.

Dear colleagues, we don't escalate this situation and we are no warmongers, but we want to be ready, and we want to show our strength and power. If we don't stop Russia now, we might face in Russia again. Some of us even remember this from not long past.

- (6) Přímý převod: zachován komunikační záměr VP
- (8) Strategie: celková parafráze, ale plně zachován význam i komunikační záměr
- (5) Přímý převod: zachován význam i apel
- (8) Strategie: parafráze, zachován národní historický kontext

<p>We as a West are not weak, and we have to show it. Yesterday I ended my speech with a quote about how important the defence of our country is and that we should look into it. We can see that the world is not safe place. We should learn from this and invest into the defences of our land, not to... * * If we don't have money to decrease our investments into defence because what can happen as we can see today, we can't underestimate our defence and we have to invest into our defence. And I hope that all of you during those next talks, you will support me in those problems and themes about defence and investments into our defence. I hope that I will have your support because if we are to stand a chance to learn from something, we should do it right now. Thank you for your attention.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - (7) Přímý převod: zachována funkce rétorické techniky - (6) Přímý převod: zachován význam i apelativní funkce segmentu - (8) Strategie: parafráze řečnické otázky, ale zachování výzvy ke kolektivní nápravě - (9) Strategie: vynechání odkazu na kulturní kontext, bez ztráty informací - (4) Strategie: vynechání ironické pasáže, nedochází ke ztrátě informací - (7) Strategie: parafráze, dochází k významovému posunu (nesmyslná větná vazba na začátku segmentu) - (9) Strategie: parafráze apelu na senátory, ale chybí rétorická technika oslovení, dochází tedy k oslabení sdělení - (8) Přímý převod: zachován apel na posluchače - (10) Přímý převod + vynechání fráze v ukrajinštině, bez ztráty informací, jen oslaben dopad závěru
--	---

Student 7

<p>Transkripce:</p> <p>Senators, just a few hundred kilometres away from us, a reckless dictator Putin has been terrorizing Ukraine for completely unfounded reasons. Ukraine is allegedly a threat to him, and he is just defending himself and</p>	<p>Analýza:</p> <ul style="list-style-type: none"> - (1) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr VP - (1) Strategie: parafráze, zachován význam sdělení z VP - (1) Strategie: parafráze, zachován význam i komunikační záměr - (1) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr VP
---	--

wants to get it rid of Nazis. Yes, it is absurd, and it makes us think of Orwellian slogans. And I believe we should call things for what they are.

Invasion is always an invasion, violence is always violence and war is always war. Russia has not been provoked or threatened. Putin is lying to the entire world and to his citizens as well. If he feels frustrated, it is for his own reasons. Especially in the light of the February coup, it is terrifying. Once again, there is fear coming from Kremlin. It is being carried by soldiers that believe the lies of their president and they have to go die in Ukraine in pursuit of his own insane dream of the reunification of Soviet Union. People are dying in pursuit of this pipe dream.

I would never believe that in the 21st century an advanced European civilization that we can start war, just due to an order of an insane dictator. But it is right. It is what is happening right now. We have been seeing that Russia is not simply interested in any sort of cooperation. The current administration of Moscow is only interested in being feared, just as Stalin once was and it is not afraid to start a war. And I am glad that we have already confirmed that the West is united and that memberships and

- (2) Přímý převod: zachován význam i funkce rétorické techniky
- (2) Strategie: generalizace kulturní reference, bez ztráty informací, pouze snížení dopadu sdělení
- (3) Přímý převod, zachován význam i komunikační záměr
- (2) Přímý převod: zachována anafora i komunikační záměr
- (2) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr z VP
- (3) Přímý převod: zachován odkaz na historický kontext
- (3) Přímý převod: zachována personifikace, význam i emotivní funkce sdělení (významový posun – *Kremlin*)
- (1) Přímý převod: zachován apel i význam
- (4) Přímý převod: zachována reference na historický kontext
- (2) Strategie: parafráze, zkrácením snížen apel segmentu

- (3) Přímý převod: zachován význam i komunikační funkce segmentu

- (5) Přímý převod: zachována reference na historický kontext
- (4) Přímý převod: zachován význam i komunikační funkce segmentu
- (6) Přímý převod: zachována (ač generalizovaná) reference na kulturní kontext

political unions are not just a formal thing. * And I am glad that we have come together to the aid of Ukraine. The Czech Republic stands with Ukraine in this difficult situation and relates to its history. We have a moral obligation to support her fight. And Putin is a terrorist, and we have to fight back. The Russian regime has to feel the impact of sanctions imposed on them and the unity of our Western nations.

Dear senators, since yesterday we have been putting together leaders of European countries and acting together because this is what Putin is afraid of. This is exactly what he is afraid of, an alliance and defence plans. ** We have been planning special defence forces. We have been consulting with European countries according to Article 4 of the North Transatlantic Treaty fighting back against an attack on integrity of a member state.

Now I will present a command that if activated allows every member state to send support to aid the state. In our case that means chemical engineers and 400 soldiers. And I would just like to add that we have 200 soldiers already in the Baltic states. In Latvia and Lithuania we have air defense units. And in April we will release four gripen in the name

- (5) Strategie: vynechání negativního odkazu na Putina, žádná ztráta informací, ale oslaben dopad na posluchače
- (1) Strategie: vynechání převodu zkratk, které vede ke ztrátě informací pro posluchače, ale zachován význam segmentu
- (7) Přímý převod: zachován odkaz na historický kontext
- (3) Strategie: částečná parafráze, ztráta důrazu na samostatnost Ukrajiny
- (6) Přímý převod: zachován význam i funkce sdělení
- (4) Přímý převod: zachován apel na posluchače
- (4) Přímý převod, zachována funkce rétorické techniky oslovení posluchače
- (2) Strategie: parafráze + generalizace (z pan ministr vnitra na my) + úplné vynechání konkrétních institucí a aktérů (pan ministr vnitra, krizové štáby na ministerstvech, Bezpečnostní rada státu), čímž dochází k oslabení informativní funkce projevu (a ztrátě informací)
- (7) Přímý převod + přidání kohezivního prvku (shrnutí segmentu)
- (5) Strategie: vynechání prvku apelu, oslabení apelativní funkce segmentu
- (5) Strategie: úplné vynechání oslovení posluchačů, bez ztráty informací, pouze oslabení kontaktu s posluchači
- (3) Přímý převod: zachována většina informací, ztráta pouze jednoho číselného údaje (180 chemiků) + menší časový posun v rámci snahy o převod maximálního množství konkrétních informací, informativní funkce segmentu zachována v téměř plné formě

of protecting our airspace over the Baltic countries. With our colleagues we have decided to give Ukraine humanitarian aid up until the amount of 300 million dollars. We have signed a treaty meaning that we are able to provide medical aid to injured soldiers in our highly specialized military hospitals.

If needed, we are ready to send soldiers and act upon orders. I have talked already about the number of soldiers we have ready. This action comes in reaction to the North Atlantic Treaty sending out a common plan with over 20 critical points that we have to address. We have been working on addressing these measures and we are ready for all sorts of scenarios.

Dear colleagues, our goal is not to escalate this situation. We are not soldiers of war, but we are ready to show our strength and help defend Ukraine against Russia. If we don't stop it now, we are going to be at the brunt of Putin's anger and believe that we have already gone through it.

We as the West are strong, and we have to make it known. Yesterday I ended my speech by saying how important it is to take care of defence. The world is a dangerous place as we have all come

- (6) Přímý převod, zachována funkce rétorické techniky oslovení posluchače
- (8) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr VP
- (6) Strategie: parafráze, zachován apel i význam segmentu
- (8) Strategie: parafráze, zachován odkaz na národní historický kontext
- (7) Přímý převod: zachována funkce rétorické techniky
- (7) Přímý převod: zachován význam i apelativní funkce segmentu
- (8) Strategie: parafráze, zachován význam i funkce rétorické techniky

<p>to see and that we currently see every hour. * * Let's not cut the budgets for defence because believe me it is extremely important as we see today. * Right now, we are seeing that we cannot underestimate defence forces and we have to invest into it and invest a lot. I really depend on you and I believe you that during our next hearings not about budget but other situations that arise from the need to defend our country and the finances going into it I fully depend on you. I believe that you will have my back and will support me because if we still have a chance to learn from something let's do it now. Druzi my s vami.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - (9) Strategie: vynechání odkazu na kulturní kontext, bez ztráty informací - (4) Strategie: vynechání ironické pasáže, nedochází ke ztrátě informací - (8) Strategie: částečná parafráze, mírně oslabena apelativní funkce segmentu - (9) Strategie: vynechání řečnické otázky, bez ztráty informací pouze oslabení dopadu na posluchače - (9) Strategie: parafráze, ale zachován apel i význam segmentu - (10) Strategie: parafráze apelu na senátory, ale chybí rétorická technika oslovení, dochází k oslabení sdělení - (10) Strategie: částečná parafráze, zachován význam segmentu i jeho komunikační funkce - (11) Strategie: parafráze, ale zachována funkce rétorické techniky - (11) Přímý převod, zachován význam i komunikační funkce - (12) Strategie: reprodukce fráze ve výchozím jazyce (<i>Druzi my s Vami.</i>)
---	---

Student 8

<p>Transkripce:</p> <p>Dear senators, a few kilometres away, a ruthless Russian barbarian is destroying Ukraine without any good reason. The Ukraine is endangering him, and he's defending their people and wants to denazify them. * It reminds us of many great works of literature.</p>	<p>Analýza:</p> <ul style="list-style-type: none"> - (1) Přímý převod, vynecháno inkuzivní my, oslabení dojmu sounáležitosti - (1) Přímý převod: zachován význam i komunikační záměr VP - (1) Strategie: parafráze, zachován význam i komunikační záměr - (1) Strategie: parafráze, významový posun (Putin brání Ukrajinský lid) - (2) Strategie: vynechání rétorické techniky, oslabení celkového dojmu - (2) Strategie: parafráze, generalizace kulturní reference, ztráta významu a
--	---

We have to call these things what they are. Invasion is invasion, violence is violence, and murder is murder.

Nobody provoked Russia, and Putin is lying to the entire world and his citizens. Exactly at the time of the communist overthrowing, this is awful news. * The soldiers have to die at Ukraine to fulfil the dream of a maniac. Mothers and children are spending their time in basements, and soldiers and the men are preparing to defend their country. *

I'd never believed that in the 21st century we could have war because of one deranged person. The Russian regime, as it is, doesn't want none of this, where the current government in Moscow wants everyone to fear them, just as they did, and at Stalins time. I am very glad that our political spectrum is unified. * * Together with NATO, the Czech Republic stands at Ukraine's side. Ukraine, which with we have common history, Putin is acting like a terrorist, and the West has to react very strongly. They have to feel the impact of the sanctions, but we have to act, not just say things.

Dear senators, since yesterday, as the Minister of Interior said, we've been holding meetings. The NATO is having

oslabení dopadu segmentu na posluchače

- (3) Přímý převod, zachován význam i komunikační záměr
- (2) Přímý převod: zachována zkrácená anafora i komunikační záměr
- (2) Strategie: parafráze, zkrácen segment, ale zachován význam i komunikační záměr z VP
- (3) Přímý převod: zachován odkaz na historický kontext
- (3) Strategie: vynechání personifikace, oslaben emoční apel segmentu
- (1) Přímý převod: zachován apel i význam
- (4) Strategie: vynechání odkazu na historický kontext, bez ztráty informací, ale snížen dopad na posluchače
- (3) Strategie: parafráze s mírným významový posunem (*Rusko nestojí o spolupráci na Rusko nestojí o současnou situaci*)
- (5) Přímý převod: zachována reference na historický kontext
- (4) Strategie: parafráze, zkrácení segmentu na minimum, tedy jádro sdělení, ale ztráta konkrétních institucí
- (6) Strategie: vynechání odkazu na kulturní kontext, bez ztráty informací
- (5) Strategie: vynechání pozitivního vyobrazení pospolitosti české politické scény, ztráta informací
- (1) Přímý převod: informace zachovány
- (7) Přímý převod: zachována reference na historický kontext
- (2) Strategie: částečná parafráze, zachován apel na posluchače
- (6) Přímý převod: zachován význam i funkce sdělení
- (4) Přímý převod, zachována funkce rétorické techniky oslovení posluchače
- (2) Přímý převod, ale vynechány některé konkrétní informace (*krizové štáby na*

meetings, and we're going to act, and that's what Putin fears. *

Dear colleagues, the Alliance will enact special defence mechanisms, the BTA-TF, to defend its members. We're now dealing with the Article 4 that deals with defending the countries.

Today I'll propose a material that allows us to send units to these states. This means 180 chemists and 400 more soldiers. And just to remind you, because it is very important, we already have 200 soldiers in Latvia. In April, we will send four Gripen aircrafts to defend the Baltic area, and we'll send another 100 soldiers.

Along with my government colleagues, we agreed to donate arsenal at the price of 300 million crowns. At that time, I couldn't think that this would be used now, that early, since we discussed it. I mentioned the numbers, and we now have to act on the fact that NATO and the NATO Council push some crisis actions. We're ready for any scenario.

Dear colleagues, it is not our goal to escalate to a situation we are no war fighters, but if we don't stop Russia now, we might have to face Putin ourselves later on. We've been with a similar situation. We have to fight.

ministerstvech, Bezpečnostní rada státu)

- (7) Přímý převod: zachován význam i funkce sdělení
- (3) Strategie: vynechání apelativní části segmentu
- (5) Přímý převod, zachována funkce rétorické techniky oslovení posluchače
- (3) Přímý převod, ale vynechány některé konkrétní informace, dochází jen k minimální změně významu či zkrácení informací (*BTA-TF*)
 - + Strategie: velký větší časový posun jehož následkem je ztráta částí informací
 - + parafráze a zkrácení informačně náročných segmentů
 - + vynechání názvů institucí a funkcí (*vrchní velitel spojeneckých sil v Evropě, Severoatlantická smlouva*)
 - + vynechání několika termínů (*mechanizované a průzkumné roty, air policing, předsumutá přítomnost, síly velmi rychlé reakce, východní křídlo, protiletadlovci, ženisté, ...*)
- (6) Strategie: Přímý převod, zachována funkce rétorické techniky oslovení posluchače
- (8) Přímý převod + strategie: vynechání části segmentu, ztráta části významu sdělení, ale zachována návaznost
- (4) Přímý převod: zachován význam i apelativní funkce segmentu
- (8) Přímý převod: zachována reference na historický kontext
- (7) Strategie: rekonstrukce segmentu na základě kontextu, pozměněný význam na výzvu ke vzdoru

Yesterday's speech of mine ended with a little part about how defence of your own country is very important. Let's learn from this and invest in our defence. Let's not make cuts in the area as we've done several times in the past.

* We have to invest in our defence system. We can't underestimate it. And I hope that in the next meetings we are going to hold about those finances, I hope that I will have your support in this, because if there's a chance to learn let's to do it now, thank you very much.

- (5) Strategie: celková parafráze, v níž byl zachován význam i apel + vynechání zlověstné poznámky o nebezpečnosti současného světa, čímž může být oslabena reakce posluchačů
- (8) Přímý převod: zachování výzvy ke kolektivní nápravě
- (9) Přímý převod: zachována reference na historický kontext
- (4) Strategie: vynechání ironické pasáže, nedochází ke ztrátě informací
- (6) Strategie: celková parafráze, ale zachován komunikační záměr VP
- (9) Přímý převod + vynechání fráze v ukrajinštině, bez ztráty informací, jen oslaben dopad závěru

8 Diskuse

V rámci této kapitoly budou na základě zjištění z praktické části práce zodpovězeny stanovené výzkumné otázky.

8.1 Odpovědi na výzkumné otázky

1. Jaké jsou charakteristické prvky projevu Jany Černochové s ohledem na její řečnický profil a politický diskurz?

Charakteristické prvky projevu Jany Černochové byly zjišťovány analýzou politického diskurzu a řečnického profilu ministryně. Při psaní těchto dvou kapitol bylo zjištěno, že pro ministryni Černochovou je typický strukturovaný projev s jasnou logickou návazností. Obsahuje nejen konkrétní informace a odborné termíny, ale i strategicky umístěné rétorické techniky, kterými zkušeně pracuje s posluchači. Ministryně také často užívá argumentační strategie, odkazy na historické či kulturní reálie a emotivní prvky, kterými apeluje na city posluchačů.

2. Jaké strategie využívají studenti při tlumočení charakteristických prvků projevu Jany Černochové?

Nejčastěji užívanou strategií bylo vynechání určité informace či segmentu. Celkově tuto strategii účastníci výzkumu využili 104krát, což je tedy v průměru 13 vynechávek v průběhu tlumočení zadaného projevu. Největší množství vynechávek se objevovalo v delších a informačně hutných úsecích, v nichž se vyskytovalo množství konkrétních informací, odborných termínů a číselných výčtů.

Druhou nejčastěji užívanou strategií byla parafráze, kterou studenti využili celkově 95krát. V průměru tedy každý z tlumočnicků parafrázoval 12 segmentů, při čemž využívali nejen celkovou parafrázi segmentu, ale i parafrázi částečnou, tedy jen v určité části jinak přímo převedeného sdělení.

Dále účastníci výzkumu využívali strategii generalizace, avšak zdaleka ne v takové míře, jako předchozí dvě strategie. Generalizaci využilo šest tlumočnicků v celkem 12 případech. Podobně frekventovanou strategií byla práce s časovým posunem, která se vyskytovala desetkrát a každý z tlumočnicků ji využil minimálně jednou. Délka časového posunu byla rovnoměrně zkracována i prodlužována.

Nejméně frekventovanými strategiemi byla rekonstrukce segmentu na základě kontextu a reprodukce fráze ve výchozím jazyce. Rekonstrukce segmentu

byla využita celkem pětkrát, a to pouze třemi tlumočníky. Reprodukci fráze využili také tři účastníci a objevila se jen čtyřikrát.

3. Proti jakým úskalím tlumočnick při tlumočení projevu ministryně Černochové stojí?

Úskalí, kterým tlumočnick při tlumočení projevu ministryně Černochové čelí, lze rozdělit do dvou kategorií. První kategorii tvoří úskalí spojená s řečnickým profilem ministryně. Patří sem rozpoznání a převod rétorických technik, které ministryně využívá například k udržení kontaktu s posluchačem nebo převod různých řečnických figur a trop, kterými Černochová svůj projev obohacuje. Očekávaným úskalím z této kategorie, které se však nijak nepromítlo do tlumočnických výkonů, byla řečová vada ministryně.

Druhou kategorii tvoří úskalí spojená s tlumočením politického diskurzu. Za největší úskalí z této kategorie lze s přihlédnutím k množství vynechávek ve studentském tlumočení považovat informační hustota a terminologická náročnost projevu. K tomuto úskalí se také váže také požadavek na informační věrnost, která musí být zachována na implicitní i explicitní rovině. Další úskalí, které sem spadá, je nutnost zachovat při tlumočení informativní a persvazivní funkci jazyka, k níž se váže i převod argumentačních strategií.

9 Závěr

Tato bakalářská práce se zabývala specifiky tlumočení Jany Černochové. Cílem práce bylo zjistit, proti jakým úskalím tlumočnicků při tlumočení jejího projevu stojí, a za pomoci jakých strategií se s nimi vyrovnává.

V teoretické části práce byl nejprve zkoumán diskurz a jeho analýza, poté oblast simultánního tlumočení a pro něj relevantní tlumočnické strategie. V rámci praktické části práce byl proveden výzkum se skupinou osmi studentů, kteří tlumočili projev Jany Černochové na mimořádné schůzi Senátu k ruské invazi na Ukrajinu. Nejprve byla analyzována transkripce tohoto projevu a poté byly analyzovány také transkripce tlumočnických výkonů studentů. Analýzou transkripce bylo zjištěno, že při převodu náročnějších segmentů mají studenti sklon využívat především strategii vynechání určité informace či segmentu a strategii parafráze. Mezi další využívané strategie patří rekonstrukce segmentu na základě kontextu a reprodukce fráze ve výchozím jazyce. Dále bylo analýzou zjištěno, že studenti při simultánním tlumočení vědomě regulují časový posun.

Slabou stránkou provedeného výzkumu bylo zajištění zcela rovnocenných podmínek pro všechny účastníky výzkumu. V případě dalšího zkoumání by bylo ideální zajistit profesionální nahrávací vybavení a prostory určené přímo pro tlumočení. Příležitostí pro další zkoumání v této oblasti by mohla být replikace výzkumu se zkušenějšími nebo profesionálními tlumočnickými, která by mohla nabídnout širší škálu využití tlumočnických strategií.

10 Přílohy

Příloha 1: Dotazník – nevyplněný:

DOTAZNÍK

Vážené respondentky, vážení respondenti,

Obracím se na Vás s žádostí o vyplnění krátkého dotazníku, který poslouží jako podklad pro

bakalářskou práci na téma „Specifika tlumočení projevu Jany Černochové“.

Účast ve výzkumu je anonymní a dobrovolná.

Číslo studenta: (nevyplňovat)

1. Obor studia:

2. Dosavadní délka studia:

3. Počet absolvovaných tlumočnických seminářů:

4. Máte nějaké předchozí zkušenosti s tlumočením politického diskurzu?

5. Jakým úskalím čelí dle vašeho názoru tlumočník při tlumočení politického diskurzu?

Příloha 2: Dotazník – student 1

DOTAZNÍK

Vážené respondentky, vážení respondenti,

Obracím se na Vás s žádostí o vyplnění krátkého dotazníku, který poslouží jako podklad pro

bakalářskou práci na téma „Specifika tlumočení projevu Jany Černochové“.

Účast ve výzkumu je anonymní a dobrovolná.

Číslo studenta: 1

1. Obor studia: Angličtina pro tlumočení a překlad nMgr

2. Dosavadní délka studia: 4 roky

3. Počet absolvovaných tlumočnických seminářů: to si nepamatuji a stag mě nepustí do záznamů z bakalářského studia, řekla bych tak 5-10, v případě potřeby mohu dodatečně doplnit přesné číslo až se dostanu k diplomu v deskách se seznamem absolvovaných seminářů z Bc. :D pardon

4. Máte nějaké předchozí zkušenosti s tlumočením politického diskurzu?

Ano, ale velmi sporadické a pouze ze seminářů v rámci Bc. studia na UPOLu, žádnou konferenci zaměřenou na toto téma jsem neabsolvovala.

5. Jakým úskalím čelí dle vašeho názoru tlumočnick při tlumočení

politického diskurzu? Hodně pojmů a termínů, výrazů, je potřeba znát kulturně politické souvislosti a být celkově obeznámen/a s tématem a situací, která se řeší, může se objevit hodně historických odkazů, ale zároveň i hodně odkazů na současné dění, projevy bývají často předpřipravené, mluvčí jsou dobří řečníci (časté výjimky snad potvrzují pravidlo), na druhou stranu tam může být hodně balastu, hádek, konfrontace, apod., je potřeba být přesný, nemlžit, nenahrazovat, vyvarovat se čemukoli co by mohlo být nekorektní či špatně interpretované.

Příloha 3: Dotazník – student 2

DOTAZNÍK

Vážené respondentky, vážení respondenti,

Obracím se na Vás s žádostí o vyplnění krátkého dotazníku, který poslouží jako podklad pro

bakalářskou práci na téma „Specifika tlumočení projevu Jany Černochové“.

Účast ve výzkumu je anonymní a dobrovolná.

Číslo studenta: 2

1. Obor studia: Překladařství: čeština – angličtina / Tlumočnictví: čeština – angličtina (sdružené NMgr. studium na ÚTRL FF UK)

2. Dosavadní délka studia: 5. rok studia

3. Počet absolvovaných tlumočnických seminářů:

Praktické semináře: 6 (absolvované) + 1 (současně studovaný)

Teoretické semináře: 2 (absolvované) + 3 (současně studované)

4. Máte nějaké předchozí zkušenosti s tlumočením politického diskurzu?

S tlumočením politického diskurzu mám v současné době zkušenosti minimální, většinou ze školních seminářů.

5. Jakým úskalím čelí dle vašeho názoru tlumočník při tlumočení politického diskurzu? Projevy bývají hodně apelativní a někdy také silně emočně zbarvené. Je třeba vystihnout fakta spolu s významovými nuancemi, ale zároveň zachovat emoční stránku projevu. Projev se může z pohledu rétoriky pohybovat na škále od projevu vynikajícího až po projev neposlouchatelný nebo nelogický, a to v závislosti na schopnostech řečníka.

Příloha 4: Dotazník – student 3

DOTAZNÍK

Vážené respondentky, vážení respondenti,

Obracím se na Vás s žádostí o vyplnění krátkého dotazníku, který poslouží jako podklad pro

bakalářskou práci na téma „Specifika tlumočení projevu Jany Černochové“.

Účast ve výzkumu je anonymní a dobrovolná.

Číslo studenta: 3

1. Obor studia: Anglický jazyk se zaměřením na komunitní tlumočení a překlad (NMgr.)

2. Dosavadní délka studia: 4 roky (4 ukončené roky, 5. rok právě studuji)

3. Počet absolvovaných tlumočnických seminářů: 7

4. Máte nějaké předchozí zkušenosti s tlumočením politického diskurzu?

Ano, ale pouze v rámci studia, ne v praxi.

5. Jakým úskalím čelí dle vašeho názoru tlumočník při tlumočení politického diskurzu?

Nepředvídatelnost řečníka, nelogická struktura projevu, práce s negativní konotací/kritikou a správné přenesení, čtení projevu a nepřirozený kondenzovaný projev

Příloha 5: Dotazník – student 4

DOTAZNÍK

Vážené respondentky, vážení respondenti,

Obracím se na Vás s žádostí o vyplnění krátkého dotazníku, který poslouží jako podklad pro

bakalářskou práci na téma „Specifika tlumočení projevu Jany Černochové“.

Účast ve výzkumu je anonymní a dobrovolná.

Číslo studenta: 4

1. Obor studia: Angličtina se zaměřením na komunitní tlumočení a překlad

2. Dosavadní délka studia: 5 let

3. Počet absolvovaných tlumočnických seminářů: 5

4. Máte nějaké předchozí zkušenosti s tlumočením politického diskurzu?

Mimo semináře ne

5. Jakým úskalím čelí dle vašeho názoru tlumočník při tlumočení

politického diskurzu? Hustota informací, rychlost projevu, specifické reference, náročná terminologie

Příloha 6: Dotazník – student 5

DOTAZNÍK

Vážené respondentky, vážení respondenti,

Obracím se na Vás s žádostí o vyplnění krátkého dotazníku, který poslouží jako podklad pro

bakalářskou práci na téma „Specifika tlumočení projevu Jany Černochové“.

Účast ve výzkumu je anonymní a dobrovolná.

Číslo studenta: 5

1. Obor studia: Překladařství: angličtina–čeština a Anglický jazyk

2. Dosavadní délka studia: 4 roky

3. Počet absolvovaných tlumočnických seminářů: 4

4. Máte nějaké předchozí zkušenosti s tlumočením politického diskurzu?

Pouze v prostředí tlumočnických seminářů (např. projev Zelenského v kongresu)

5. Jakým úskalím čelí dle vašeho názoru tlumočník při tlumočení politického diskurzu?

Například volba správných jazykových prostředků tak, aby nebyl převeden nechtěný význam, ať už implicitně či explicitně

Příloha 7: Dotazník – student 6

DOTAZNÍK

Vážené respondentky, vážení respondenti,

Obracím se na Vás s žádostí o vyplnění krátkého dotazníku, který poslouží jako podklad pro

bakalářskou práci na téma „Specifika tlumočení projevu Jany Černochové“.

Účast ve výzkumu je anonymní a dobrovolná.

Číslo studenta: 6

1. Obor studia: Anglický jazyk se zaměřením na komunitní tlumočení a překlad (NMgr.)

2. Dosavadní délka studia: 5 let

3. Počet absolvovaných tlumočnických seminářů: 6

4. Máte nějaké předchozí zkušenosti s tlumočením politického diskurzu?

Ano, ze seminářů.

5. Jakým úskalím čelí dle vašeho názoru tlumočník při tlumočení politického diskurzu?

Terminologie, neschopnost politiků smysluplně se vyjádřit, „mlžení“, nepravdivé výroky, Babiš

Příloha 8: Dotazník – student 7

DOTAZNÍK

Vážené respondentky, vážení respondenti,

Obracím se na Vás s žádostí o vyplnění krátkého dotazníku, který poslouží jako podklad pro

bakalářskou práci na téma „Specifika tlumočení projevu Jany Černochové“.

Účast ve výzkumu je anonymní a dobrovolná.

Číslo studenta: 7

1. Obor studia: Angličtina se zaměřením na tlumočení a překlad nMgr

2. Dosavadní délka studia: 4 roky

3. Počet absolvovaných tlumočnických seminářů:

Těžko říct... IN02 jsem absolvovala za covidu a netlumočilo se, INME1 tehdy ještě nebyl vůbec praktický a učila se jenom slovní zásoba. IN01 už bylo tak dávno, že si z toho nepamatuju nic, 90 % mých tlumočnických znalostí pochází z IN03, 10 % z INME2. Aktuálně docházím na IN07 a tam má většina studentů stejný problém – kvůli covidu prodlužovali a semináře absolvovali tak dávno, že musíme u pokročilého tlumočení opakovat úplné základy. Tak nevím, jak odpovědět... Oficiálně jsem absolvovala 5, prakticky 2.

4. Máte nějaké předchozí zkušenosti s tlumočením politického diskurzu?

Minimální, za celou dobu studia jsem tlumočila 2-3 nahrávky s politickou tematikou. Dvě v IN03, jednu u státnic.

5. Jakým úskalím čelí dle vašeho názoru tlumočník při tlumočení politického diskurzu?

Tlumočení politiky je obecně hodně stresové a mnohem víc „high-stakes“ než např. komunitní tlumočení, je zde mnohem větší požadavek na věrnost a zachování obsahu originálu, plus si musí člověk dávat pozor na to, aby přetlumočený projev zachovával stejný registr – z mých osobních zkušeností s tlumočením třeba vím, že při tlumočení do angličtiny volím obecnější slovní zásobu a víc „casual“ tón, což u tlumočení vysoké politiky není žádoucí. Také se zde vyžaduje mnohem větší znalost aktuálního dění a historických kontextů.

Příloha 9: Dotazník – student 8

DOTAZNÍK

Vážené respondentky, vážení respondenti,

Obracím se na Vás s žádostí o vyplnění krátkého dotazníku, který poslouží jako podklad pro

bakalářskou práci na téma „Specifika tlumočení projevu Jany Černochové“.

Účast ve výzkumu je anonymní a dobrovolná.

Číslo studenta: 8

1. Obor studia: Angličtina se zaměřením na komunitní tlumočení a překlad

2. Dosavadní délka studia: 4. ročník bakalářského studia

3. Počet absolvovaných tlumočnických seminářů: 5

4. Máte nějaké předchozí zkušenosti s tlumočením politického diskurzu?

Tlumočnické semináře, politický dokument na festivalu rozhlasové tvorby Prix Bohemia Radio

5. Jakým úskalím čelí dle vašeho názoru tlumočník při tlumočení politického diskurzu?

problémy s odbornými názvy, stonewalling ze strany politiků, citlivá témata, velký vliv výroků na veřejnost = velká odpovědnost, předem připravené (někdy přímo čtené) projevy

11 Zdroje

ČEŇKOVÁ, Ivana. 2008. *Úvod do teorie tlumočení*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka. [online] [cit. 28. 5. 2023]. Dostupné z: <https://docplayer.cz/201308243-Uvod-do-teorie-tlumoceni-ivana-cenkova.html>

ĎOUBALOVÁ, Jana, 2019. *Kvalita v simultánním tlumočení – otázka definice kvality tlumočení a kognitivní přístup ke kvalitě SI jako strategickému rozhodovacímu procesu*. In: *Translatologica Pragensia*. 4 (1), Praha: Karolinum.

GILE, Daniel. 2009. *Basic Concepts and Models for Interpreter and Translator Training*. Amstrdam: John Benjamins Publishing Co.

HALLIDAY, M.A.K. & MATTHIESSEN, Christian M.I.M. 2013. *Halliday's Introduction to Functional Grammar*. London: Routledge

HENDL, Jan. 2008. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Praha: Portál

HOFFMANNOVÁ, Jana. 1997. *Stylistika a současná situace stylistiky*. Praha: Trizonia.

Jana Černochová [online]. ODS: (c) 2011-2023 [cit. 20.4.2023]. Dostupné z: <https://www.janacernochova.cz/o-mne/>

JÍLEK, Viktor. 2009. *Žurnalistické texty jako výsledek působení jazykových a mimojazykových vlivů*. Olomouc: Univerzita Palackého

LANGER, Antonín. 1993. *Úspěch veřejné promluvy*. Praha: Fortuna.

MAYRING, Philipp. 1990. *Einführung in die qualitative Sozialforschung*. München: Psychologie-Verlag-Union

MÜGLOVÁ, Daniela. 2013. *Komunikace, thumočení, překlad, aneb, Proč spadla Babylonská věž?* Nitra: Enigma

NELEŠOVSKÁ, Alena. 2005. *Pedagogická komunikace v teorii a praxi*. Grada Publishing as.

NOLAN, James. 2012. *Interpretation: Techniques and Exercises*. Multilingual Matters.

Občanská demokratická strana [online]. ODS: (c) 1991-2023 [cit. 20.4.2023]. Dostupné z: <https://www.ods.cz/profil/jana-cernochova>

SCHNEIDEROVÁ, Soňa. 2015. *Analýza diskurzu a mediální text*. Praha: Karolinum.

Tvarmycz. Projev ministryně obrany na mimořádné schůzi Senátu ČR. In: *YouTube* [online]. 25. 2. 2022 [cit. 15.5. 2023]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=SpQSE287PLs>

Vláda České republiky [online]. Vláda ČR: (c) 2009-2023 [cit. 20.4.2023]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/jana-cernochova-191692/>

ŽANTOVSKÁ, Irena. 2015. *Rétorika a komunikace*. Praha: Dokořán s.r.o.

Anotace

Autor: Daniela Raušová

Katedra: Katedra anglistiky a amerikanistiky

Název česky: Specifika tlumočení projevu Jany Černochové

Název anglicky: Specifics of interpreting Jana Černochová's speech

Vedoucí práce: Mgr. Michaela Trlifajová

Počet stran: 79

Počet znaků: 130 062

Klíčová slova v ČJ: Tlumočení, simultánní tlumočení, politický diskurz, tlumočnické strategie, Jana Černochová

Klíčová slova v AJ: Interpreting, simultaneous interpreting, political discourse, interpreting strategies, Jana Černochová

Abstract

This bachelor thesis deals with the specifics of interpreting Jana Černochová, the current Minister of Defence of the Czech Republic. The thesis aims to find out what difficulties the interpreter faces when interpreting Jana Černochová's speech and what strategies they use to cope with those difficulties. The theoretical part of this thesis begins by characterizing the term discourse and its analysis, and then it deals with simultaneous interpreting and the interpreting strategies relevant to it. The practical part of the thesis includes an analysis of Minister Černochová's speech at the meeting of the Senate about the Russian invasion of Ukraine, followed by an analysis of the transcriptions of interpreting performances by a group of eight students from Palacký University and Charles University.

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá specifiky tlumočení současné ministryně obrany České republiky Jany Černochové. Cílem práce je zjistit, proti jakým úskalím tlumočnick při tlumočení projevu Jany Černochové stojí a jak se s nimi vyrovnává, tedy jaké strategie při tlumočení volí. Teoretická část práce se nejprve zabývá charakteristikou termínu diskurz a jeho analýzou, poté je v rámci ní popsáno simultánní tlumočení a pro něj relevantní tlumočnické strategie. Praktická část práce obsahuje analýzu projevu ministryně Černochové na mimořádné schůzi Senátu k ruské invazi na Ukrajinu, na kterou navazuje analýza transkripce tlumočnických výkonů skupiny osmi studentů Univerzity Palackého a Univerzity Karlovy.